

bb. 82. /megtartottak....4.folyt./- szb

/az 5 000 forintos..../

sorozat	szám	gyártmány
18	502869	wartburg lim.
18	506288	wartburg de luxe
20	500532	moszkvics 403
20	515212	moszkvics 403
20	516635	wartburg de luxe
20	531743	wartburg lim.
20	538354	renault
20	538845	moszkvics 403
20	546042	bmw
20	546147	renault
20	547802	renault
20	548144	trabant 601
20	548633	wartburg lim.
20	549926	renault
20	555056	wartburg lim.
20	558225	moszkvics 403
20	558507	wartburg lim.
20	561972	moszkvics 403
20	562552	moszkvics 403
20	564014	trabant 601
20	568988	wartburg de luxe
20	571299	trabant 601
20	571742	trabant 601
20	580241	wartburg lim.
20	582681	moszkvics 403
20	582799	trabant 601
20	583805	wartburg lim.
20	586157	moszkvics 403
20	590332	moszkvics 403
20	590730	wartburg lim.
20	594992	wartburg lim.
20	596007	wartburg lim.
20	597648	wartburg lim.
20	606330	trabant 601
20	606570	wartburg lim.
20	609182	moszkvics 403
20	611173	wartburg de luxe
20	616738	wartburg lim.
20	617013	trabant 601
20	617073	trabant 601
20	628270	renault
20	629148	wartburg lim.
20	637394	wartburg de luxe
20	640601	wartburg de luxe

a gyorslista közvetlenül a húzás után készült, az esetleges hibákért felelősséget nem vállalunk. a hivatalos nyereményjegyzék november 20-án jelenik meg. /mti/

21.38/a

- 48 -

- v é g e -

1/10 1/1

MTI.

Kiadja a Magyar Televízió Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 100-400, 100-400
A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1964. november 19.

bb 1. az új otthonok építőinek és lakóinak találkozója a 18. kerületi népfőnt fórumán

i di/sk szb zs

1964. november 19.

érdekes „szembesítésre„ készül a 18. kerületi népfőntbi-zottság: a közeljövőben megrendezik a lakatos utcai új lakótelep lakóinak és építőinek találkozóját. az új otthonok gazdáinak örö-mébe ugyanis még ma is sok ürmöm vegyül; a tervezők és a kivite-lezők hanyagsága, mulasztásai miatt sok a bosszuság az új házak-ban. egyebek között, más építkezésekhez hasonlóan, késéssel készül-nek el az ugynevezett kapcsolódó beruházások, nem szellőznek a kamrák, rosszul záródnak az ajtók, stb. az anketon hangot kapnak a lakók panaszai, s a szakembereknek is lehetőségük nyílik arra, hogy „megmagyarázzák„, esetleg ki is javítsák a „bizonyít-ványt„. /mti/

--

bb 2. harmincnégy mázsa pontyivadékok telepítettek az észak-magyarországi horgászok

vid kz/sk szb ds

1964. november 19.

az észak-magyarországi horgászegyesület 34 mázsa pontyivadé-kot szerzett be a halállomány szaporítására. a „kétnyaras„, egyenkint 30-35 dekás ivadékok nagyobb részét a nyéki tavakba te-lepítik még a tél beálltáig.

a borsodi horgászok még ugyan most is szívesen látogatják ked-velt horgászóhelyüket, a rakacai víztárolót, a nyéki, a mályi ta-vakat, de közben már a télre készülnek. hozzáfogtak az egyesület miskolci székházának átalakításához, amelyben később klubhelyisé-get is berendeznek. a vidéki csoportoknál, a kazincbarcikai, a szerencsi, ózdi, mezőkövesdi horgászok részére a téli estéken hor-gászfilmeket vetítenek majd. /mti/

--

- 1 -

bb 3. Ötvenezer hordóban forr a must tokajhegyalján

vid kz/sk szb bs

1964. november 19.

tokajhegyalja állami gazdaságai, hegyközségei és szakcsoportjai elkészítették a szüreti mérleget. a végső számvetés szerint - bár az október eleji esős idő különösebben nem kedvezett - a szőlőtermelők elégedettek az eredménnyel. a becslések szerint ezen a híres bortermő vidéken több mint 50 000 gönci és szerednyei hordó telt meg az idén a hegy levével. a borok cukorfoka általában 20 fok felett van, de nem ritka az ennél jobb minőségű sem. a tarcali állami gazdaság 7 500 hektoliter termésének fele száraz és édes szamorodni jellegű. tállyán, ahol legtovább vártak a szürettel, átlagosan 23 cukorfokos a must. a tarcali szőlészeti kutató intézet hárslevelű tőkéi 29 cukorfokos mustot adtak. ezt a kiváló ízű és zamatu bort külön hordókban tárolják, s külön kezelik, mint különlegességet. a tokajhegyaljai állami pincegazdaság a szerződésben lekötött 66 000 hektoliter must helyett végülis 77 000 hektolitert vásárolt fel. a bőségesnek ígérkező aszutermés egy részét a kedvezőtlen október eleji időjárás „elvitte”, ugyan, de még így is jelentős mennyiséget - 4 600 mázsát - sikerült felvásárolni. a 4 600 mázsa aszuszemért 28 millió forintot fizettek ki a szőlősgazdáknak. a duplafedelű hordókban tárolt aszuszemekből saját sulyukkal kipréselt „esszencia”, cukorfoka meghaladja az 50-et. a mézédés, illatos „folyadék”, - a hagyományokhoz híven - az idén is egy kishordónyit meghagytak „pinceékességnek”. /mti/

--

bb 4. Irodalmi színpad a felnőttoktatás szolgálatában

vid tr szb fm

1964. november 19.

a kecskeméti városi művelődési ház kelemen lászló irodalmi színpada ötletes módon segíti a felnőttoktatást. rendszeresen felkeresik a dolgozók általános iskolájának egyes osztályait, s a tankönyvekben szereplő írók és költők műveiből adnak elő részleteket. a felnőtt diákok így könnyebben elsajátítják a tananyagot. /mti/

--

- 2 -

Me

bb 5. tavasszal rendezi meg tudományos ülészakát a megyetem

i fe/tr-lm zs

1964. november 19.

az építőipari- és közlekedési műszaki egyetem tudományos tanácsa megkezdte a soron következő tudományos ülészakának előkészítését. a tervek szerint 1965 tavaszán rendezik meg a tudományos ülészakát, amely szervesen kapcsolódik majd a hazánk felszabadulása 20. évfordulója alkalmából megtartandó egyetemi ünnepségekhez.

az egyetem tanácsa elhatározta, hogy 7 szekcióban vitatják majd meg az építészet és közlekedés időszerű tudományos problémáit.

az ülészakára külföldi vendégeket, így drezda, moszkva, münchen, torino, pozsony, zágráb, varsó, helsinki, london, leningrád, szófia és kairó egyetemeinek képviselőit is meghívják. /mti/

--

bb 6. előtérben a közlekedési szabályok iskolai oktatása

i vt/tm-lm zs

1964. november 19.

az általános- és középiskolákban a környezetismeret, illetve osztályfőnöki órákon rendszeres téma a közlekedési szabályok oktatása. az iskolai tantestületekben eddig 600 pedagógus vállalkozott arra, hogy alaposan elsajátítja a közlekedésrendészeti szabályokat, s a tanultakat továbbadja a diákoknak. a nevelők munkáját a művelődésügyi minisztérium és a pedagógusok szakszervezete azzal is könnyítette, hogy külön tanári kézikönyvet adott ki több tízezer példányban a kresz tanításához.

az iskolákban egyébként a közlekedési szabályokkal foglalkozó előadásokon, filmvetítéseken, helyi kiállításokon kívül a pedagógusok rendszeresen megtárgyalják a sűrűbben előforduló balesetek okait és a megelőzés módjait is.

a tervek szerint jövőre baranya, borsod, csongrád, győr, najdu, komárom, pest, somogy és szolnok megyéből újabb 300 pedagógus kapcsolódik be a közlekedési szabályok oktatásába. /mti/

--

- 3 -

Me

bb 7. meghonosodtak az izletes és kevésbé zsiros nusu ázsiai növényevő halak

vid ká/sk-lm nk

1964. november 19.

a szarvasi kísérleti halastavakba tavaly nyáron 10 000, kinából érkezett növényevő halivadékokat telepítettek. a tudományos kutatók megfigyelik, hogyan honosodik hazai körülmények között, hogyan fejlődik, mivel táplálkozik a gyorsanövő fehér amur és a vastaghomloku fajta. az őszi lehalászás eredményei azt mutatják, hogy a szarvasi halastavakban igen jól érezték magukat a messze földészről származó halak. három-négy centiméteres ivadékok 15 hónap alatt átlag egykilósra nőttek, és sok kétkilós példány is akad közöttük. az ázsiai növényevő halak húsuk szép fehér, izletes és nem annyira zsiros, mint a hazai halfajtáké. a jó eredmények láttán a szarvasi kísérleti halastavak és a gyomai vinarsarok halászati tsz több százezer növényevő halivadékokat vásárol a szovjetunióból./mti/

- 4 -

bb.8. műszaki átadás előtt a négyszázszobás szabadság szálló

1 kf/kf/n/vg

1964. november 19.

a rákóczi uti szabadság szálló rekonstrukciója, bővítése 1962. közepén kezdődött, s most befejezés előtt áll. a mintegy 80 millió forintos beruházással a régi, elavult, de kedvező helyen levő szálló az ország legnagyobb szállodájává alakult. a régeből 150 szoba volt, közülük mindössze tíz fürdőszoba.

a szabadság szálló régi épületét hatemeletessé magasították s tőle jobbra és balra nétemeletes új épületet emeltek. így lett 400szobás, hétszáz ágyas az újjáépített szálló. ezenkívül 350 személyes éttermet, 250 személyes eszpresszót és 100 személyes éjszakai bárt is kapott a szálló. földszintjén óra-ékszerboltot, női- és férfi fodrászatot, kozmetikai szalont rendeznek be. a 41. számú építőipari vállalat és a mintegy 15-20 alvállalkozó már a befejezési munkálatokon dolgozik, festenek, mázolnak, burkolnak, szerelik a kádakat, a kapcsolókat stb. az időközben jelentkezett elmaradás, nehézségek ellenére határidőre, december közepén megkezdődik a szálló műszaki átadása. az új nagy szálló körülbelül 400 főnyi személyzete erre az időre már munkába is állhat.

a szálló ideai üzembehelyezése mégis kérdéses. az épületben ugyanis még rengeteg az asztalos munka, beépített szekrényeket, pultokat, falburkolatokat kell még elkészíteni. az építési munkálatok részhatáridejének elhúzódása miatt ezekre később kerülhetett sor. most tehát a kereskedelmi asztalos és lakatosipari vállalatok mulik, hogy az év végére üzembeállhasson, vendégeket fogadhasson az ország legnagyobb szállodája./mti/

---

bb.9. márkajelzés újabb hat magyar boron

1 kf/kf/n/vg

1964. november 19.

világhírű tokaji borunk évtizedek óta márkás cikk, s erről az üveg nyakára ragasztott nemzeti színű papírszalag, ellenőrzési jegy is tanuskodik. a nemzetközi borversenyeken, aratott sikerek bizonyítják, hogy jónéhány borunk van még, amelyik megérdemli a kitüntető márkajelzést. a magyar állami pincegazdaság nemrégiben is jelentett néhány fajtát, s ezek - hasonlóan a tokaji aszuhoz, szamorodnihoz - nem nagy mennyiségben de változatlan kiemelkedő minőségben kerülnek forgalomba.

/folyt.köv./

8.14/-n

-5-

830 p. 1/1

bb.9./ márkajelzés újabb hat...1. folyt./ n

hatféle újabb márkázott borunk nemcsak ízben, hanem kivitelben is eltér az eddigektől. a nétdécis palackokat márkajelzés és modern új címke díszíti. a mélyszínű, száraz, vörös villányi medoc, a kissé édeskés, savas móri ezerjő, az illatos, finom siklósi tramini borivóknak való, férfias ital. az édes, tüzés, s ugyancsak illatos balatonfüredi zöldszilváni már akár „kontyalávalónak”, is megteszi, a domoszlói muskotály különleges zamatával pedig esti, ugynevezett báritalnak kívánkozik. s végül egy újabb tokaji különlegesség, amely talán még az eddigi aszukat is „lepipálja”, a muskotályos aszuban ugyanis tokaj minden zamata, tüze jellegzetessége megtalálható, s mindezt gazdagítja a finom muskotályos íz. a négy éves aszút már nem is bornak, hanem nedűnek, nektárnak titulálják a szakemberek.

a hatféle márkázott borból, mindössze 35 000-40 000 palackkal hoznak forgalomba az ünnepekre, elsősorban a nagy szállodák éttermeiben, a mátyás pincében, a citadella étteremben, valamint a felszabadulás téri csemegé boltban./mti/

..

bb.10. borharapót rendeznek be a hortobágyi csárda pincéjében

vid/lk/n/ki

1964. november 19.

a hortobágyi csárdával szemben levő szekérállás épületében rendezik be a puszta első muzeumát. népművészeti pavilont is létesítenek, amelyben elsősorban hortobágyi népművészeti faragásokat, csikóbőrös kulacsokat és tájjellegű népművészeti készítményeket vásárolhatnak majd a turisták és a kirándulók. a hortobágyi csárda pincéjében jövőre borharapót rendeznek be, ahol a tokaji hegyvidék legjobb borait fogyaszthatják a vendégek. a bolthajtásos pince egykor a hortobágyi betyároknak adott menedéket. a kármentőből lítikus lejárattal vezetett a pincébe, ahol a pandurok elől meghúzódhattak./mti/

..

8.17/-n

-6-

830 Leli

bb.11. magyar ajándéktárgyak a külföldi áruházak karácsonyi vásárán

1 sz/tné/n/vg

1964. november 19.

ezekben a hetekben a magyar játékok a szovjet, a lengyel és a román áruházakban az angol, a belga és a holland ajándék-boltokban egyaránt megtalálhatók. az utóbbi időben a játék-export jelentős növekedése tapasztalható, s ez főként a mechanikai, illetve félmechanikai, politechnikai, műanyag- és fémjátékok, valamint a lendkerekes autók ötletes megoldásainak, s jó minőségének köszönhető. az ismert autómárkák miniatűr mozgó másai igen erős szerkezetűek, ezért is kedveltek. a szovjet külkereskedelem a karácsonyi vásárra a játékokon kívül herendi porcelántárgyakat és markazit ékszereket is szerzett be az artex-től.

a herendi-porcelánok egyébként 25 országban keresettek, mivel a legreprezentatívabb ajándékcikknek számítanak. jelentős mennyiségeket vásárolnak belőle az amerikai, olasz, angol és nyugatnémet kereskedők.

kedvelt ajándéktárgy a magyar ötvösáru is. a néhánydolláros gyűrűtől a sokszáz dolláros óráig, a collietől a zenélő dobozig minden változatának akad vevője.

sok ezer változatban jutnak el külföldre az iparművészeti készítmények. a magyar művészi kerámiák leginkább az északi országok lakosai körében kelendők. a kisebb-nagyobb faragások, a kovácsoltvas dísz- és használati tárgyak, kis butorok pedig főként az amerikai, a svájci, a német, az angol vásárlók és a skandináv országok lakosai körében aratnak sikert.

az artex külkereskedelmi vállalat már megkezdte az előkészületeket a következő és fő ajándékozására is. a napokban például egy ghanai vevő a jövő karácsonyra rendelt árut a vállalatnál./mti/

..

bb.14. új köntöst kapnak a régi mecseki bányászházak

vid/lk/n/ki

1964. november 19.

a mecseki szénmedencében megszépülnek az öreg bányásztelepülések, új köntöst kapnak a régi házak. az idén főleg a pácsi bányászkolónián tevékenykednek a kőművesek, szerelők. pécsbányán fél évszázad mulasztását pótolják. az ütött-kopott falakat kijavítják, az ajtókat, ablakokat kicserélik vagy újrafestik. ahol mód nyílik, fürdőszobát alakítanak ki és rendbehozzák a gazdasági épületeket is. a mecseki szénbányászati tröszt az év végéig összesen öt és félmillió forintot költ erre a célra. már dolgoznak a jövő évi felújítási programon is. eszerint 1965-ben hat millió forintot szánnak a régi bányászházak fiatalítására./mti/

..

8.22/-n

-7-

841 Leli

bb.12. két aknakemence páncélzatát már felszerelték a hejőcsabán épülő új mészüzemben

vid/lk/n/ki

1964. november 19.

az építőipar jobb anyagellátására a hejőcsabai cement- és mészüzemben már korábban új, nagyteljesítményű mészégető üzem építését kezdték meg. a 100 millió forint beruházással létesülő korszerű üzem építése a terveknek megfelelően halad. az első két, negyven méter magas, ellipszis alakú égető aknakemence páncélzatát, ugynevezett acélköpenyét már felszerelték, s az év végéig a hátralévő három kemence szerelési munkáival is végeznek. nemsokára hozzálátnak a berendezések falazásához. elkészült a 800 személyes üzemi konyha és étterem épülete és tető alatt a 600 személyes öltöző-fürdő is.

a földgázzal működő és csaknem teljesen automatizált mészégető üzem, amelyben a jelenleginél háromszor több, mintegy száz-tízezer tonna égetett mész készül majd évente, a jövőre készül el./mti/

..

bb.13. új műszert szerkesztettek a nehézvegyipari kutatók

vid/lk/n/ki

1964. november 19.

a veszprémi nehézvegyipari kutató intézet automatizálási osztályának munkatársai csordás zoltán igazgatóhelyettes irányításával új műszereket, automata berendezéseket terveznek és építenek az ipari üzemek számára. legutóbb olyan berendezést készítettek, amely műszaki megoldások tekintetében állja a versenyt a hasonló külföldi berendezésekkel. az írógépnél alig valamivel nagyobb készülék megbízhatóságáról jó véleményt mondtak a gyakorlati szakemberek. a berendezés figyelő központja másodpercek alatt ki-deríti, ha a feldolgozó készülékekbe olyan vegyület került, amely nem kívánatos a gyártásmenet szempontjából. ilyenkor hang- és fényjelzéssel riasztást ad, figyelmezteti a kezelőszemélyzetet, sőt az „idegen”, anyag mennyiségét is kimutatja.

a berendezés sorozatgyártásra kerül./mti/

..

8.28/-n

842 Zeln

-8-

bb.15. hetvenéves földműves néprajzi tanulmányei

vid/j/n/fm

1964. november 19.

rakonczai ferenc, a hódmezővásárhelyi marx tsz 70 éves nyugdíjasa rendszeresen gyűjti és feldolgozza a környék néprajzi emlékeit. a nivatásos kutatók biztatására eddig három értékes tanulmányt írt, amelyekkel díjakat is nyert különböző pályázatokon.

az általa készített hódmezővásárhelyi tájszavak szótárában 1200 olyan szót írt le és magyarázta meg jelentését, amelyeket a vásárhelyi öregeken kívül ma már csak kevesen értenek meg. egy másik füzetében elmés szólásokat, ritkán hallott közmondásokat gyűjtött össze. rakonczai ferenc hosszú évekig volt tagja a helyi énekkaroknak. mint a hangjegyeket jól ismerő ember, lekottázta a környék régi népdalait is. négyszázhusz szebbnél-szebb nótát, népi dallamot örökölt meg. ezek közül néhányat a hódmező-vásárhelyi kórusok is előadtak már műsoraikban.

az öreg földműves most népmesék gyűjtéséhez és leírásához fogott hozzá. legközelebb ilyen témájú dolgozattal kíván részt venni az önkéntes néprajzgyűjtők pályázatán./mti/

..

bb.16. lopótök-duda, napraforgó-furulya és citera a dévaványai népi zenekarban

vid/j/n/fm/

1964. november 19.

a nagykunság és a sárrét találkozásánál fekvő dévaványa termelőszövetkezeti község arról híres, hogy lakói niven ápolják az ősi hagyományokat, népszokásokat. ilyen hagyománytisztelő többek között a felnőttekből alakult népi zenekar, amely jó-részt ősi hangszereket használ. többek között lopótökből készült duda, napraforgószárból készült hat- és kilenc lyuku furulya, citera és hegedű a zenészek hangszere. az érdekes összetételű népi zenekar „repertoárján”, egyébként többszáz népdal és summásdal szerepel./mti/

..

8.40/-n

845 Zeln

-9-

bb.17. új rendelkezések a hajduságban

vid/j/n/fm

1964. november 19.

hajdu-binar megyében a következő esztendőben tovább bővítik a falusi rendelkezéseket. berettyóújfaluban - a kőrnáz 200 férőhellyel való bővítésén kívül - új rendelkezést is létesítenek. jövőre mintegy 3 millió forintos beruházással befejezik a hajduböszörményi rendelkezést építését, hajduszoboszlón pedig több mint félmillió forintot költenek a bővítésre. a debreceni rendelkezésben új laboratóriumot helyeznek üzembe. 1965-ben az idei 817-ről 901-re növekedik hajdu-biharban a rendelkezési órák száma./mti/

..

bb.18. huszezer holdra elegendő vetőburgonya somogyból

vid/ká/n/tr/nk

1964. november 19.

a délsomogyi homokvidéken, ahol régi hagyományai vannak a burgonyatermesztésnek, az idén hetven közös gazdaságot jelöltek ki vetőgumó előállítására. tavasszal több ezer holdon ültették el a kisvárdai róza, a gülbaba, a somogyi sárga, a somogyi korai és a somogyi kifli fajta gumóit. a nem éppen kedvező időjárás ellenére jó közepes termést takarítottak be. a hetven közös gazdaság 20.000 holdra elegendő vetőburgonyát termelt. az ősz folyamán 1000 vagonnal szállítanak el, a többit, - mintegy kétezer vagonnyit - pedig tárolják és tavasszal küldik el az igénylő gazdaságoknak./mti/

..

bb. 19. baromfinevelési társulás alakult biharkeresztesen

vid/ká/tr/n/hk

1964. november 19.

biharkeresztesen a község négy közös gazdaságának összefogásával baromfi nevelési társulás alakult. kijelölték azt a hat holdas területet, ahol együttesen építik fel az ólakat, nevelőket, takarmányraktárakat. a baromfinevelési társulás évenként több mint 50.000 csirkét visz majd piacra./mti/

..

bb.20. huszonegy malacot fialt egy anyakoca

vid/ká/tr/n/hk

1964. november 19.

békéssámszonban ritka szaporulattal örvendeztette meg gazdáját, farkas minály tsz tagot egy anyakoca. a 2.5 mázsás állat 21 malacot fialt./mti/

..

8.44/-n

-10-

880 Lehel

bb 21. minden háznál nyolc libát hizlaltak szerződésre a szigetközi lipóton

vid/ká/sk/m

1964. november 19.

a szigetközi Lipót községben tavasztól őszig pásztor nélkül nőnek fel a libák a dunán. a háziasszonyok naponta egyszer látogatnak ki a partra, hogy szemet szórjanak ki a szárnyasoknak. a libákat ősszel befogják és megkezdik tömésüket. az idén 1200, átlag hat kilós hizlalt libát vásárolt fel a faluban a győri baromfifeldolgozó vállalat. ez azt jelenti, hogy minden háznál nyolc libát hizlaltak szerződésre. /mti/

..

bb 22. fejlesztik a vasuti gördülőanyag gyártást diósgyőrött

vid/lk/m/ki

1964. november 19.

a lenin kohászati művek fontos és külföldön is jól értékesíthető gyártmányából, a vasuti kerékabroncsból, tárcsából a jelenlegi berendezésekkel már nem tudják a növekvő igényeket kielégíteni. ezért a vasuti gördülőanyaggyártást csaknem 50 millió forint beruházással fejlesztik. a mostaninál lényegesen nagyobb termelékenységű, gazdaságosabb üzemelő hengerlőgépet állítanak munkába és új izzítókemencéket építenek. a beruházási munkákat már megkezdték és a terv szerint a jövő évben fejezik be. az üzem fejlesztésével, illetve korszerűsítéssel évente nyolcezer-tízezer tonnával, hozzávetőlegesen 40 százalékkal több vasuti kerékabroncs és tárcsa készül majd a gyár nagykovácsművében mint jelenleg. a beruházásra fordított összeg három éven belül megtérül. /mti/

..

bb 23. lakótelepek fűtésére termálkutat fűrnak győrött

vid/lk/m/ki

1964. november 19.

az év eleje óta működő győri termálkút, amely a medencés uszodát táplálja meleg vízzel, igazolni látszik azt a feltevést, hogy a város alatt mintegy kétezer méter mélységben nagyobb mennyiségű hévíz rejtőzik. az országos műszaki fejlesztési bizottság ezért tervbe vette, hogy győr egyes új lakótelepeit termálvízzel fűtsék. a megyei tanács építési osztályán a napokban megtartott értekezleten kijelölték a távfűtést szolgáltató első termálkút helyét. /folyt.köv./

9.15/-n

-11-

917 Lehel

bb 23. /lakótelepek ... 1. folyt./ m

az előkészítő munkát, amennyiben az időjárás megengedi, még az idén megkezdik. a győrszigeti kerületben, a dózsa labdarugó pálya és a rábca folyó közti területen elkészítik a furótorony beton alapját. a román gyártmányú furóberendezést, amellyel 2500 méter mélységre hatolhatnak le, a terv szerint a jövő év tavaszán állítják munkába. azt remélik, hogy körülbelül 2200 méter mélységből megfelelő mennyiségű és hőfoku vizet kapnak ahhoz, hogy távfűtéssel láthassák el a közeli kigyó utcai új lakótelep házait. ha ez a kut is igazolja a számításokat, akkor újabb furásokra kerül sor, többek között nádorvárosban, ahol ugyancsak nagy lakótelepek épültek és épülnek. /mti/

....

bb 24. tizezer óra társadalmi munka a mecsek legnagyobb mesterséges tavának építésénél

vid/lk/m/44

1964. november 19.

a mecsek egyik legszebb részén, orfű környékén, a következő évek során nemzetközi színvonalu üdülőttelep létesül. teljes kiépülés után mintegy 30.000 ember pihenhethet, szórakozhat itt. a nagyszabású program megvalósításához már hozzáfogtak. az első tizenhét holdas mesterséges tavat már az idén sok csónakázó és horgász kereste fel. az orfűtekeresi völgyben a tavasz óta dolgoznak újabb, 176 hold területű tó kialakításán. ez lesz a mecsek legnagyobb mesterséges tava. szélességét 300-400 méterre, hosszát pedig 2 kilométerre tervezték. a meder 3 millió köbméter vizet fogad magába. helyzete és méretei alkalmassá teszik evezős sportokra és versenyek rendezésére.

a nagyszabású terv széleskörű társadalmi munkára mozgósította a megye dolgozóit, ifjúságát. bányászok, termelőszövetkezeti tagok, hivatali dolgozók, gyári munkások, diákok szárai vettek részt a tömegerő tisztításában, utak, hidak építésében, a terep rendezésében. az idén végzett társadalmi munka értéke elérte a tizezer órát. a déldunántuli vízügyi igazgatóság gépesített földmunka osztága elkészítette a talaj előtömítését, továbbá az árokmedret a vadvízek elvezetésére. megkezdik a völgyzárógát építését is. a 12 méter magas gát jövőre készül el, ezután kezdik meg a meder feltöltését vízzel. a tó a gát felőli részen mélyebb lesz a balatonnál.

a pécsi-tó nevet viselő mecseki létesítmény körül megkezdtek az üdülő- és vikendtelkek kijelölését, értékesítését. /mti/

...

9.20/-n

-12-

930 Lelvi

bb 25. csongrád megye bányavidék, kiskundorozsma kőolajipari központ

i szf/hné/m/vg

1964. november 19.

csongrád megye, az ország egyik legjellegzetesebb mezőgazdasági területe sokáig csupán acélos búzájáról volt nevezetes, s benne kiskundorozsmát legfeljebb szélmalomról emlegették. a rohamosan iparosodó megye egyes vidékein újabb kőolajfuró tornyok is hozzátartoznak a tájhoz. miután a szeged melletti üllésen és a pest megye déli sarkában levő, de geológiaiailag a csongrádi medencéhez tartozó szankon sikeresek voltak a kőolajkutatók, a szolnokon székelő alföldi kőolajfurási üzem jelenleg négy-öt helyen kutat kőolaj után csongrád megyében. a furási helyeket később előreláthatólag még szaporítják. a csongrádi távoli széttolt üzemegységeket most már nehéz szolnokról irányítani, gépekkel, gépalkatrészekkel, anyaggal ellátni, ezért a szolnoki üzem elhatározta, hogy kiskundorozsmán, a csongrádi olajvidék központi helyén üzemegységet szervez javítóműhellyel, raktárral, s innen látja majd el gépekkel, alkatrészekkel, egyéb anyagokkal a furási helyeket.

a furási helyek számával együtt gyarapodik a kőolajbányászok száma is csongrád megyében, ezért a bányaiipari dolgozók szakszervezetének szolnok megyei területi bizottsága úgy intézkedett, hogy a kiskundorozsmai üzemegység a soronkövetkező szakszervezeti választások alkalmával az eddigi műhelybizottság helyett szakszervezeti bizottságot válasszon, s ez gondoskodik a dolgozók szociális és egyéb problémáinak megoldásáról. /mti/

...

bb 26. gazdag, változatos program az egri uttörőházban

vid/j/m/fm

1964. november 19.

az egri uttörőházban elkészítették a gyermekek foglalkoztatásának őszi-téli programját. több mint ezer általános és középis-kolás rendszeres foglalkoztatására készültek fel. a legújabb szakkörben úrkutatói ismereteket úrhajó-modellezést, sajátíthatnak el az uttörők.

az uttörőház foglalkozik a gyermek és felnőtt uttörővezetők rendszeres továbbképzésével is. külön-külön szakágazatonként megszervezik az uttörőpróbázók találkozóit. december elején megrendezik a kisdobosok vidám télapó-ünnepét karácsonykor pedig az uttörőkarnevált. szilveszterkor kerül sor a felnőttvezetők báljára. /mti/

...

9.25/-n

-13-

933 Lelvi

bb 27. két új általános iskolai diákotthon baranyában

vid/j/m/fm

1964. november 19.

a jelenleg már működő ibafai, magyarbolyi és pécsváradi általános iskolai diákotthonok után sásdon és mecseknádasdon is létesítenek az alsó tagozatosok részére diákotthonokat. mindkét diákotthonban a környező kisebb falvak 60-60 általános iskolai tanulóját helyezik el az 1965-66-os tanévtől kezdődően. /mti/

...

bb 28. megkezdődött az őszi gyümölcsfa- és szőlőtelepítés - csökken az alma arány, a legnagyobb területeket az őszibarack és a kajszikalapja

i cs/sk/m/ká

1964. november 19.

a betakarítás és a szántás-vetési munkák előrehaladtával mind nagyobb erővel fognak hozzá az őszi gyümölcsfa-, illetve szőlőtelepítésekhez. a földművelésügyi minisztérium kertészeti főosztályára érkezett legutóbbi jelentések szerint országsszerte nagy területeket készítettek elő az új telepítésekhez, szállítják a felhasználó üzemeknek a csemetákat, szőlőoltványokat, gyökeres vesszőket. a tervek szerint az idei őszön és a jövő tavasszal 18.760 hold nagyüzemi gyümölcsöst és 17.900 hold szőlőt telepítenek a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok.

a gyümölcsösök telepítésénél az idén már erőteljesen érezhető a gazdaságossági törekvések: számottevően csökken például az alma, ugyanakkor növekszik a csonthéjasok és a bogyósok telepítési aránya. a korábbi években 900-13.000 holdnyi almát telepítettek általában, most az őszi-tavaszi idényben mindössze 3650 holddal növelik az almáskertek területét. viszont az eddiginél jóval nagyobb területeket kap az őszibarack - 4500 hold -, a kajszibarack 4300 hold és a bogyós gyümölcs - 2600 hold -, de észrevehetően megnőtt a telepítési igény a szilvára, a meggyre, a cseresznyére és a dióra is.

a gyümölcsnemeknél mutatkozó telepítési arány-eltolódás fő oka az említett gyümölcsfélék felvásárlási árának javulása, továbbá az a törekvés, hogy a kertészeti üzemek a rendelkezésre álló munkacsapataikat egyenletesebben kívánják foglalkoztatni. vegyes gyümölcskulturák esetében ugyanis már májusban kezdhetik a szedést számocával, majd folytatják cseresznyével, meggyel, kajszival, nyári körte- és almafajtákkal egészen a legkésőbbi téli almáig. /mti/

...

9.30/-n

-14-

936 Luli

bb 29. konferencia a távfűtésről

t sl/sze/m/vg

1964. november 19.

az energiagazdálkodási tudományos egyesület csütörtöki sajtótájékoztatóján varga istván, az egyesület főtitkára elmondta, hogy november 23-án és 24-én konferenciát tartanak a távhőszolgáltatás időszerű kérdéseiről. a konferenciára a 15 éves egyesület ünnepi előadássorozatán kerül sor, megrendezését a távfűtés nagyméretű elterjedése tette szükségessé. a tervek szerint 1980-ra a jelenlegi 14-ről 48 százalékra növekszik a korszerű táv- vagy gázfűtésbe, illetve központi fűtésbe kapcsolt fővárosi lakások száma, s a vidéki városokban is egyre inkább kiszorulnak a hagyományos fűtési módszerek. a jelenlegi elgondolások szerint a hajduságban, továbbá dél-alföldön, békéscsabán, orosházaán, ezenkívül győrött és más vidékeken bevezetik majd a gázfűtést, szegeden a föld természetes melegével geotermikus hővel fűtik majd a lakásokat. a konferencia a lakosságot érdeklő távfűtési kérdéseken kívül sok egyéb, a népgazdaságot, az ipart érintő problémát is megvitát. napirendre kerül például a földgáz bevezetése az ipari üzemekbe, megvitátják a moszkvában és leningrádban a távfűtéssel kapcsolatban szerzett tapasztalatokat, s beszámoló hangzik el az atomenergiahasznosítás helyzetéről és kilátásairól is. -/mti/

...

bb 30. pénteken szeghalmon sorsolják a lottót

i kf/kf/m/vg

1964. november 19.

a lottó 47. heti nyerőszámait november 20-án pénteken délelőtt 10 órai kezdettel szeghalmon sorsolja a sportfogadási és lottó igazgatóság. /mti/

...

13.10/-n

-15-

bb 27. két új általános iskolai diákotthon baranyában

vid/j/m/fm

1964. november 19.

a jelenleg már működő ibafai, magyarbolyi és pécsváradi általános iskolai diákotthonok után sásdon és mecseknádasdon is létesítenek az alsó tagozatosok részére diákotthonokat. mindkét diákotthonban a környező kisebb falvak 60-60 általános iskolai tanulóját helyezik el az 1965-66-os tanévtől kezdődően. /mti/

---

bb 28. megkezdődött az őszi gyümölcsfa- és szőlőtelepítés - csökken az alma arány, a legnagyobb területeket az őszibarack és a kajszikalapja

i cs/sk/m/ká

1964. november 19.

a betakarítás és a szántás-vetési munkák előrehaladtával mind nagyobb erővel fognak hozzá az őszi gyümölcsfa-, illetve szőlőtelepítésekhez. a földművelésügyi minisztérium kertészeti főosztályára érkezett legutóbbi jelentések szerint országsszerte nagy területeket készítettek elő az új telepítésekre, szállítják a felhasználó üzemeknek a csemetékét, szőlőoltványokat, gyökeres vesszőket. a tervek szerint az idei őszen és a jövő tavasszal 18.760 hold nagyüzemi gyümölcsöst és 17.900 hold szőlőt telepítenek a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok.

a gyümölcsösök telepítésénél az idén már erőteljesen érezhetők a gazdaságossági törekvések: számottevően csökken például az alma, ugyanakkor növekszik a csonthéjasok és a bogyósok telepítési aránya. a korábbi években 900-13.000 holdnyi almát telepítettek általában, most az őszi-tavaszi idényben mindössze 3650 holddal növelik az almáskertek területét. viszont az eddiginél jóval nagyobb területeket kap az őszibarack - 4500 hold -, a kajszibarack 4300 hold és a bogyós gyümölcs - 2600 hold -, de észrevehetően megnőtt a telepítési igény a szilvára, a meggyre, a cseresznyére és a dióra is.

a gyümölcsnemeknél mutatkozó telepítési arány-eltolódás fő oka az említett gyümölcsfélék felvásárlási árának javulása, továbbá az a törekvés, hogy a kertészeti üzemek a rendelkezésre álló munkacsapataikat egyenletesebben kívánják foglalkoztatni. vegyes gyümölcskulturák esetében ugyanis már májusban kezdhetik a szedést számocáival, majd folytatják cseresznyével, meggyel, kajszival, nyári körte- és almafajtákkal egészen a legkésőbbi téli almáig. /mti/

9.30/-n

-14-

936 Leli

bb 29. konferencia a távfűtésről

t sl/sze/m/vg

1964. november 19.

az energiagazdálkodási tudományos egyesület csütörtöki sajtótájékoztatóján varga istván, az egyesület főtitkára elmondotta, hogy november 23-án és 24-én konferenciát tartanak a távhőszolgáltatás időszerű kérdéseiről. a konferenciára a 15 éves egyesület ünnepi előadássorozatán kerül sor, megrendezését a távfűtés nagyméretű elterjedése tette szükségessé. a tervek szerint 1980-ra a jelenlegi 14-ről 48 százalékra növekszik a korszerű táv- vagy gázfűtésbe, illetve központi fűtésbe kapcsolt fővárosi lakások száma, s a vidéki városokban is egyre inkább kiszorúlnak a hagyományos fűtési módszerek. a jelenlegi elgondolások szerint a hajduságban, továbbá dél-alföldön, békéscsabán, orosháza, ezenkívül győrött és más vidékeken bevezetik majd a gázfűtést, szegeden a föld természetes melegével geotermikus hővel fűtik majd a lakásokat. a konferencia a lakosságot érdeklő távfűtési kérdéseken kívül sok egyéb, a népgazdaságot, az ipart érintő problémát is megvitát. napirendre kerül például a földgáz bevezetése az ipari üzemekbe, megvitatják a moszkvában és leningrádban a távfűtéssel kapcsolatban szerzett tapasztalatokat, s beszámoló hangzik el az atomenergiahasznosítás helyzetéről és kilátásairól is. -/mti/

---

bb 30. pénteken szeghalmon sorsolják a lottót

i kf/kf/m/vg

1964. november 19.

a lottó 47. heti nyerőszámait november 20-án pénteken délelőtt 10 órai kezdettel szeghalmon sorsolja a sportfogadási és lottó igazgatóság. /mti/

13.10/-n

-15-

bb 31. időjárásjelentés

sk/m

1964. november 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. november 19-én, csütörtökön délben:

szórványosan előforduló záporok

a nagy sebességgel dél felé áramló sarkvidéki levegő ma éjjelkor elérte a balkán félsziget déli tájait, sokfelé okozva - közép-európában is - záporosít, zivartart, hózáporokat.

hazánkban tegnap szeles, felhős volt az idő. sokfelé volt átfutó eső, a magasabb helyeken hózápor. veszprém és kaposvár térségében zivartart észleltek, szombathelyen jégeső hullott. a csapadék mennyisége a dunántúlon és az északkeleti megyékben 1-5 milliméter között volt, máshol nem haladta meg az 1 millimétert. galyatetőről 6, mátraházáról és kékestetőről 1 centiméter vastag hóréteget jelentettek, ma reggel. a nap 1-5 órán át sütött. a hőmérséklet a nap folyamán 8-12 fokig emelkedett. a késő délután, esti órákban viharossá erősödő északi, északnyugati szél, átfutó zápor jelezte a hideg levegő érkezését országunkba. a szélviharok sebessége keszthelyen, pécsen és szegeden elérte az óránként 90-100, síófokon a 112, kecskeméten a 126 kilométer sebességet. az éjszaka folyamán plusz 2, minusz 4 fokra hűlt le a levegő.

ma délelőtt folytatódott az erősen szeles, felhős idő. egy-két helyen hózápor volt. a reggeli órákban hószitálást jelentettek a szabadság-hegyről is.

budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 6.0 fok volt, 2.0 fokkal melegebb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, nem változik.

várható időjárás péntek estig: kisebb felhőátvonulások, legfeljebb szórványosan előforduló átfutó esővel vagy hózáporral. ma erős, helyenkint viharos, holnap mérséklődő északi, északnyugati szél. éjszakai fagyok.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 1, plusz 1, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 6-10 fok között.

a duna vízállása 216 centiméter./mti/

13.22/-n

NP

-16-

le

bb 32. előkészítő tanfolyam a felsőfoku villamosenergiaipari technikumba jelentkezőknek

k szf/sze/m/nk

1964. november 19.

a felsőfoku villamosenergiaipari technikum /budapest, 13. üteg utca 15./ előkészítő tanfolyamot indít az 1965/66. tanév villamosenergetikai és hőenergetikai szakának esti tagozatára jelentkezők részére. a tanfolyamra 1964 december 10-ig lehet jelentkezni jelentkezési ív a technikum portáján kapható. a jelentkezőket az előkészítő tanfolyam kezdetéről postán értesítik./mti/

---

bb 33. a cigány lakosság helyzetéről tárgyalt a tiszalöki járási tanács végrehajtó bizottsága

vid/j/m/hk

1964. november 19.

a tiszavasváriban élő cigány lakosság helyzetéről tárgyalt csütörtöki ülésén a tiszalöki járási tanács végrehajtó bizottsága. megállapították, hogy három évvel ezelőtt a községben élő 143 cigány család közül mindössze kilencnek volt állandó munkája, jelenleg 85 család dolgozik rendszeresen az iparban és mezőgazdaságban. az alkalmi munkából élők részére tanfolyamot szerveztek a gyékénykosár-fonás elsajátítására.

szociális és kulturális körülményeik javításában csak rész eredményeket sikerül elérni. biztosították részükre az ivóvizet, a lakásépítkezések azonban - különböző akadályok miatt - elmaradtak. sikernek számít viszont az, hogy az iskolás korú gyermekeket beiskolázták, s közülük sokan hatodik-hetedik osztályig eljutottak. megoldották a tulkos gyermekek oktatását, s az elmúlt években a felnőttek közül is többen végezték el az alapismereti tanfolyamot.

a jelentésből az is kiderül, hogy a községi tanács végrehajtó bizottsága a cigány lakosság életkörülményeinek további javításában csak úgy érhet el újabb eredményeket, ha az eddiginél nagyobb támogatást kap a gazdasági és társadalmi szervektől is. /mti/

14.42/-n

-17-

le

bb 34. a török hódoltság idejéből

vid/m/hk

1964. november 19.

származó kerámiákat, fémből készült használati és viseleti tárgyakat, sarupatkót, öveket adtak át csütörtökön a szekszárdi béri balogh ádám muzeum részére dunaföldváron. /mti/

bb 35. olasz hét békéscsabán

vid/j/m/hk

1964. november 19.

másfél évvel ezelőtt az agrigentói nemzetközi táncfesztiválon a békéscsabai balassi bálint nemzetiségi együttes nyerte az első díjat, a szicíliai város vezetői szívélyesen fogadták a csabai fiatalokat. azóta bensőséges barátság fejlődött ki a két város vezetői között. békéscsabán most olasz hetet rendeztek. az ünnepi megnyitó napján csütörtökön a békés megyei könyvtárban kiállítást rendeztek olasz írók műveiből. pénteken a könyvtár zenetermében olasz zeneszerzők, énekesek felvételeiből rendeznek hanglemezparádét. vasárnap fotókiállítás nyílik a munkácsy mihály muzeumban. az olasz hét egyik kiemelkedő eseménye lesz 23-án a balassi bálint művelődési ház nagytermében megrendezendő olasz irodalmi és zenei est. /mti/

bb 36. kádár jános fogadta az argentin köztársaság nagykövetét

sk/m/hk

1964. november 19.

kádár jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke csütörtökön bemutatkozó látogatáson fogadta dr. francisco ricardo bellot, az argentin köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. /mti/

bb 37. habib burgiba köszönő távirata dobi istvánhoz

sk/m/hk

1964. november 19.

habib burgiba, a tunéziai köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének, köztársasági elnökké történt újraválasztása alkalmából kifejezett jókívánságaiért. /mti/

14.46/-n

-18-

bb 38. félmillió mázsa cukorrépa a taktaközi termőtájról - befejeződött a szedés

vid/ká/sk/m

1964. november 19.

a borsod megyei taktaközben befejeződött a cukorrépa szedése. a szerencsi járáshoz tartozó tájegységen több mint fél évszázados multra tekint vissza ennek a fontos ipari növénynek termesztése. az itteni termelőszövetkezetek az idén 3300 holdról szedték fel a cukorrépát. a mélyfekvésű, szinte kertszerűen elművelt nagyüzemi táblákon a munkacsapatokat nagy termelési tapasztalatokkal rendelkező vezetők irányították, s így holdanként átlagosan 160 mázsa termést értek el. egyes tsz-ek, mint a taktaharkányi, az öntözött táblákon 260 mázsa átlagterméssel dicsekedhetnek.

borsod megye cukorrépa termőterületének több mint egyharmadát jelenti a taktaközi termőtáj, ahonnan az idén kereken félmillió mázsa cukorrépát szállítanak feldolgozásra a szerencsi gyárba. /mti/

bb 39. havaseső - mennydörgéssel

vid/ká/sk/m

1964. november 19.

a bakony vidékén szerdán az esti órákban érdekes természeti jelenség játszódott le: az esőt hirtelen havaseső váltotta fel, amelyet nyári zivatarra emlékeztető erős mennydörgés kísért. csütörtökre virradó éjjel heves vihar kerekedett a bakony és a balaton vidékén. az óránkénti 80 kilométeres sebességgel száguldó szél több utvonalt mentén összedöntötte a már kirakott hófogó sövényeket, néhány bakonyi faluban pedig fákat csavart ki. az erős vihar a balatonon nem okozott kárt, mert a vitorlášhajókat és a csónakokat már pártra vontatták. /mti/

bb 40. befejeződött az őszi vetése győr megyében

vid/ká/sk/m

1964. november 19.

az ország minden részében akadályozta az őszi munkákat a kiadós esőzés, de annyi csapadék sehol sem hullott le, mint a nyugati határszélen. győr-sopron megye termelőszövetkezetei mégis megbirkóztak a nehézségekkel és szerdán befejezték az őszi vetését. a buza vetőmagja a tervezettnél nagyobb területen, 89.319 holdon került földbe.

a termelőszövetkezetek most minden erőt a szállításra és a szántásra összpontosítanak. ezideig a tervezett terület 64.7 százalékán forgatták meg a talajt a tavasziak alá. /mti/

15.00/a

- 19 -

bb 41. háromszáz hevesi tsz-gazda budapesten

vid ká/sk szb ká

1964. november 19.

a termelőszövetkezetek biztosítási és önszegélyező csoportjának szervezésében csütörtökön 300 termelőszövetkezeti gazda utazott a hevesi járásból budapestre. a hevesi termelőszövetkezeti gazdák három napot töltenek a fővárosban, megtekintik budapest nevezetességeit, üzemeket, kulturális intézményeket látogatnak meg és színházi előadáson vesznek részt. /mti/

--

bb 42. Lengyelországba utazott a szegedi józsef attila tudományegyetem művészeti együttese

vid j szb nk

1964. november 19.

csütörtökön tiznapos vendégszereplésre Lengyelországba utazott a szegedi józsef attila tudományegyetem 30 tagú tánccsoportja és népi zenekara. a szegedi egyetemi hallgatók művészeti együttese a szeceni politechnikai főiskola vendégeként több lengyel városba ellátogat, és bemutatja a csongrád megyei népi táncokból összeállított másfélórás új műsorát. /mti/

--

bb 44. kétezer fikusz csehszlovákiába

vid ká/sk szb ká

1964. november 19.

az ország legnagyobb fikusz hajtató telepévé fejlesztik a hajdusoboszlói városgazdálkodási vállalat hőforrással fűtött üvegházát. ebben az esztendőben 25 000 dugványt nevelnek fel, s a következő évben már 15 000 fikuszt küldenek exportra. csütörtökön 2 000 disznóvényt raktak be nagy szállító gépkocsikba, fagyapotba csomagolva, s indítottak utnak csehszlovákiába. /mti/

--

15.55/a

- 20 -

le

bb 43. új kozmetikai cikkek kerülnek forgalomba - megváltozik a chat noir, a 4711-es, az odol és a nivea készítmények neve

t kf/kf szb vg

1964. november 19.

csütörtökön a magyar sajtó házában a kozmetikai és háztartás-vegyipari vállalat képviselői beszámoltak az újságíróknak arról, hogy mit valósítottak meg a tavalyi ígéretekkel, milyen szépítőszert, kozmetikai újdonságot kapnak a nők.

dr. scherr zoltánné a vállalat vegyész-mérnöke elmondotta, hogy a jövő év első negyedéig egész sor újdonsággal jelentkezik a kozmetikai ipar. elsőként két újfajta babaápolási cikk, kamillás babaolaj és kamillás elmulzító kerül forgalomba. a nők új szépségápolási sorozatot kapnak. a camea elnevezésű ruzs, a kéz-ápolókrém, a kölnivíz, a bőrápoló és az alapozó krém az eddigieknél képest különlegesség lesz. a sorozatból később jelenik meg a pipereszappan és a tartós szempillafesték. nem feledkeztek meg a férfiakról sem. nekik fertőtlenítő hatású barbon krémet gyártanak, amely borotválkozás után használható. ugyancsak rövidesen újfajta autókozmetikai cikkek, a fémtisztító, a polir emulzió, az autó polirkrém, a fényező paszta és a gyors polir kerülnek forgalomba.

a tájékoztatón bejelentették, hogy több ismert megszokott kozmetikai készítmény neve megváltozik. a német védjegyű nevek használati ideje ugyanis lejár. ezért a népszerű chat noir gyártmányokat alba regia néven hozzák forgalomba. a 4711-es kölnivíz, amelyből három fajta is van, ólelendula, sima és topáz nevet kapott. az odol nevét ovenalra, a nivea krém és napolaj nevét pedig balatonra illetve caolára változtatták. /mti/

--

bb 45. óránként 1250 hektoliter must - befejeződött a szüret duna-tisza közén

vid ká/sk szb ká

1964. november 19.

az alföld nagyterjedésű szőlőskertjeiben, a duna-tisza közén befejeződött a szüret. a 100 000 holdnyi szőlő gazdag termésének szedésére, feldolgozására összesen 1200 munkaórát fordítottak. a végleges összesítés még nem készült el, de a becslések szerint az utóbbi évtizedek leggazdagabb termését szüretelték: 20 000 vagon szőlő termett a tőkéken. megteltek a tárolóterek, a hordók és bőségesen jutott a másfélmillió hektoliter mustból a megyén kívüli pincékbe is. /folyt.köv./

16.15/a

- 21 -

le

bb 45. /óránként 1250 hektoliter... 1. folyt./- szb

az alföldi pincegazdaság fennállása óta az idén vásárolta fel a legtöbb szőlőlevet: összesen 750 000 hektoliter mustot. a szüreti forgalomra jellemző, hogy az idény alatt óránként átlag 1250 hektoliter mustot préseltek ki. voltak olyan napok, amikor 50 000 - 60 000 hektoliter must csurgott ki a présekből.

a szüret befejeztével mindenütt megkezdtek az ujbort fejtését, kezelését. /mti/

..-

bb 47. nemzetközi műfordítói konferencia az írószövetségben

t áe/lk szb hk

1964. november 19.

a magyar írók szövetsége konferenciát rendezett a műfordítás elvi és gyakorlati kérdéseiről a szövetség székházában. a kétnapos tanácskozást csütörtökön darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke nyitotta meg. a konferencia munkájában részt vesznek az európai szocialista országok - bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország, a német demokratikus köztársaság, románia és a szovjetunió - írószövetségeinek képviselői is.

dr. kardos lászló kossuth-díjas egyetemi tanár vitaindító előadásában a műfordítás feladatait, jelentőségét, korszerű elveit és módszereit elemezte. hangsúlyozta: amellyel, hogy a népek szellemi - érzelmi közeledésének legfinomabb és leghatékonyabb eszköze a jó műfordítás, még sokféle más célt is szolgál: segíti a fejlődésében az elmaradottabb befogadó-irodalmat, a külföldi eredményekkel rombolja a hazai irodalom fejlődésének útjában álló konzervatív gátakat. a műfordítás kérdéseinek tisztázása a világirodalom eleven hálózatába való bekapcsolódást munkálja. részletesen foglalkozott az előadó a műfordítói alkotómunka tartalmával, sajátosságaival, elemezte a formahűség, a fordítói egyéniség érvényesülése, az archaizálás és a modernizálás szakmai kérdéseit.

az előadást követő vitában felszólalt többek között stefan otwinowski /lengyelország/, todor harmandzsiev /bulgária/, l.v. ginsburg /szovjetunió/, franyó zoltán /románia/, kamil bednar /csehszlovákia/, veronica porumbacu /románia/, gustav koklec /jugoszlávia/, leonyid martinov /szovjetunió/.

a konferencia pénteken a szocialista országok irodalmának kölcsönös megismertetéséről szóló referátummal folytatódik. /mti/

..-

16.30/a

- 22 -

le

bb 46. piros mentés huszármajom - „keltetőgépet”, készítene a talegalla tyukok - bemutatták az állatkert 1964. évi új szerzeményeit

t kz szb ká

1964. november 19.

dr. anghy csaba egyetemi tanár, a fővárosi állat- és növénykert főigazgatója csütörtökön bemutatta a sajtó képviselőinek az állat- és növénykert legújabb, legérdekesebb, s egyben legértékesebb látványait.

a közönség mindenkori kedvencei között - a majomházban - egy piros „mentés”, kackiás bajszú huszármajom-kölyök a legújabb lakó. a bemutató tiszteletére felébresztették a már nevékhöz illő mély álomba merült mormotákat is. mint a főigazgató elmondta mormota asszony megingathatatlán hive a többférjűségnek. jelenleg is hármat tart. az állatkert összegyűjtötte, s most bemutatták azokat a nyulfajtákat, amelyek a hazai pecsenyenyulteryelés fejlesztése szempontjából számba jöhetnek. ezzel kapcsolatban rámutattak, hogy a vizsgálatok szerint a nyulhus diabétikusan sokkal értékesebb mint akár a borjúhus. ára ennek megfelelően feltűnően magas a világpiacon, s az értékesítési lehetőségek szinte korlátlanok.

a madárház új lakói közül különös érdeklődést keltettek a gyönyörű tukánok, a koronás galambok, a barna füles fácánok, továbbá a talegalla tyukok. az utóbbiakról kiderült, hogy az embernél sokkal előbb készítettek „keltetőgépet”, a „szerkezet”, persze nagyon egyszerű. két-három méteres lombkupacot kotornak össze, s amikor ez erjedésnek indul, hőt fejleszt, belerakják a tojásaikat. az ily módon mesterségesen előállított hőhatásra kelnek ki a kis talegalla tyukok, amelyek már három napos korukban repülnek, s teljesen önálló életet kezdenek.

az akváriumban a két méternél hosszabb, 65 kilós óriás narcsa az első számú újdonság. teljesen mozdulatlanul fogadta a látogatók csodálatát. az étkezéséhez „feltálat”, riadtan körülötte uszkáló kisebb halakkal se törődött, ugyanis csak éjszaka táplálkozik. a nappalokat a pihenésnek szenteli.

az elefántház új, korszerű kifutójával szemben most tüntetik el a kőművesek az állatkert utolsó háborús sebeit: befejezéshez közeledik a zsiráfház építése. a főigazgató szerint, mire az épület elkészül lakót is szereznek bele. /mti/

..-

16.25/a
n

- 23 -

le

bb 48. magyarországi tapasztalatairól nyilatkozott a hazánkban tartózkodó japán küldöttség vezetője

t sz/sze szb vg

1964. november 19.

a hazánkban tartózkodó 21 tagú japán küldöttség képviselői csütörtökön a külkereskedelmi minisztériumban találkoztak a magyar újságírók és a budapesten működő külföldi tudósítók egy csoportjával. a sajtótájékoztatón résztvett ken-ichiro yoshida japán magyarországi nagykövete is.

a küldöttség látogatásának céljáról és magyarországi tapasztalatairól tokusaburo kosaka, a japán gazdasági kormánydelegáció vezetője a következőkben számolt be:

- a második világháború befejezése óta először jár magyarországon hivatalos japán gazdasági küldöttség. az a megbízatásunk, hogy a két ország között levő földrajzi távolság és a politikai formát illető különbség ellenére őszinte véleménycserét folytassunk a magyar vezetőkkel és megkeressük azokat a módokat, lehetőségeket, amelyek a gazdasági és külkereskedelmi kapcsolataink bővítéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

- néhány napos itt tartózkodásunk során alkalmunk volt találkozni a magyar politikai gazdasági, kulturális élet vezető személyiségeivel, felkerestünk üzemeket, állami gazdaságokat és kulturális intézményeket, s hasznos tárgyalásokat folytattunk a magyar külkereskedelmi vállalatok vezetőivel. bár most első alkalommal tartózkodunk magyarországon, mégis engedjék meg, hogy elismeréssel adózzunk azoknak az eredményeknek, amelyeket magyarország a gazdasági fellendülésben és a társadalmi előrehaladásban elért. meggyőződésünk, hogy magyarország és japán gazdasági, technikai együttműködését és árucseréjét ki lehetne szélesíteni. ehhez kedvezőek a kilátások. kutattuk, milyen magyar áruk értékesíthetők japánban. lehetne növelni a mezőgazdasági cikkek importját, de ezt az időjárási viszonyok, a terméseredmények erősen befolyásolják. ezért figyelmünket inkább az iparcikkek felé fordítjuk. felfedeztük, hogy néhány gyártási ágban kitűnő műszaki felkészültséggel rendelkeznek, sok értékes magyar találmányt hasznosítanak. felvetődött az a gondolat, hogy megszervezzük japán ipari szakértők magyarországi látogatását. egyébként is a magyar áruk szélesebbkörű propagandájára van szükség japánban. tudomásunkra jutott, hogy a magyar és angol kereskedelmi kamara kölcsönösen angol, illetve magyar szekciót hozott létre a kereskedelmi kapcsolatok elmélyítésére, - ezt az ötletet hazatérve mi is felvetjük.

/folyt.köv./

16.50/a

- 24 -

bb 48. /magyarországi... 1. folyt./- szb

- nagyon hasznosnak tartjuk látogatásunkat, mert magyarországi tapasztalataink sok félreértést oszlattak el bennünk. japánban keveset tudnak magyarországról és sokan úgy gondolják, hogy ebben az országban nélkülöznek az emberek, e téves és alaptalan nézetet már kezdte eloszlatni magyarországnak az olimpián való részvétele. a japánok tudomást szereztek arról, hogy a magyar népköztársaság nagyszerű, sportkedvelő ország. ez arra vált, hogy lakossága kiegyensúlyozott társadalmi körülmények között él. hazatérve minden alkalmat megragadunk majd, hogy itt szerzett kedvező tapasztalatainkról a valósághoz hiven számoljunk be. /mti/

...

bb 49. nemes dezső fogadta a svéd kommunista párt küldöttségét

sze szb -cz

1964. november 19.

nemes dezső, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára csütörtökön fogadta a svéd kommunista párt hazánkban tartózkodó küldöttségét, amelyet bror engström, a svéd kommunista párt politikai bizottságának tagja vezet.

a baráti hangulatban lefolyt beszélgetésen jelen volt puja frigyes, a központi bizottság osztályvezetője. /mti/

...

bb 50. a német demokratikus köztársaságba utazott a debreceni kodály-kórus

vid j szb -cz

1964. november 19.

a német demokratikus köztársaság párt- és kormányküldöttsége ez év tavaszán magyarországon tett látogatása során felkereste a najduságot. tiszteletükre diszünnepséget rendeztek, amelyen fellépett a nemzetközi sikert elért debreceni kodály-kórus is. akkor kapta a meghívást az együttes személyesen walter ulbricht-től, a német szocialista egységpárt központi bizottsága első titkárától, az ndk államtanácsa elnökétől ndk-beli szereplésre. ennek a meghívásnak eleget téve a 70 tagú kórus csütörtökön délután debrecenből az ndk-ba utazott. a küldöttség vezetője baranyai györgy, az mszmp hajdu-bihar megyei bizottságának titkára.

/folyt.köv./

17.00/a

- 25 -

bb 50. /a német... 1. folyt./- szb

a kodály-kórus tíz napot tölt az ndk-ban. bemutatkozó dízshangversenyüket berlinben november 21-én este rendezik. ezt követően többek között potsdamban, lipcsében és drezdában is szerepel az együttes, gulyás györgy liszt-dijas karnagy vezényletével. /mti/

--

bb 51. apró antal moszkvába utazott

t si/j szb -cz

1964. november 19.

apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese gazdasági kérdések megtárgyalására csütörtökön moszkvába utazott.

a keleti-pályaudvaron bucsuztatására megjelent pap jános, a minisztertanács elnökhelyettese, ajtai miklós, az országos tervhivatal elnöke és bíró józsef külkereskedelmi miniszter. ott volt n.r. seleh, a szovjetunió budapesti nagykövetségének követ-tanácsosa. /mti/

--

bb 55. nemzetközi gyermekrajz- kiállítás nyílt a szakszervezetek fehérvári uti kulturotthonában

s/j/s cz

1964. november 19.

a kiállítási intézmények és a kulturális kapcsolatok intézete „ nemzetközi gyermekrajz - kiállítást, rendezett a szakszervezetek fehérvári uti kulturotthonában a bécsi volkshochschule anyagából. a tárlatot csütörtökön matejka felden asszony, a bécsi volkshochschule igazgatója nyitotta meg. a megnyitó ünnepségen részt vett a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium és a kulturális kapcsolatok intézete, valamint a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több munkatársa is.

a kiállítás tablóján európa, ázsia, afrika és ausztrália 27 országának legügyesebb gyermekrajzait mutatják be. többek között festményeket, rajzokat láthatunk, amelyeket a szovjet, norvég, francia, svéd, csehszlovák, japán, angol, izraeli és román kisgyermekek készítettek. a tárlat anyagát a bécsi volkshochschule már több országban is bemutatta. /mti/

17.12/a

--

- 26 -

bb 52. eltemették Lévai andort

fe/sze/s cz

1964. november 19.

a farkasréti temetőben csütörtökön nagy részvétellel temették el Lévai andor egyetemi tanárt, a kiváló építészmérnököt. a virágokkal borított ravatalt volt pályatársai, egyetemi oktatók, tanítványok és barátok állták körül. a temetésen ott voltak az építésügyi minisztérium, a magyar építőművészek szövetsége és az építőipari tudományos egyesület képviselői is.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tanácsa, pártszervezete és az építészmérnöki kar nevében dr. lux lászló rektorhelyettes bucsuzott az elhunytól. beszédében méltatta Lévai andor negyven éves építészmérnöki és oktató-velelőmunkában szerzett hervadhatatlan érdemeit, aki a felszabadulás után meggyőződéséhez híven az új élet kialakításába állította minden tudását. munkásságával maradandó emléket állított a háboruban megsebzett főváros és ország újjáépítése terén. pártunk és kormányunk Lévai andort érdemei elismeréseként magas állami és művészeti kitüntetésben részesítette.

a ravatalnál a magyar építőművész szövetség nevében dr. major máté akadémikus, az építőipari tudományos egyesült nevében pedig gabos györgy bucsuzott az elhunytól. a sirmál messinger géza docens az épületszerkezeti tanszék oktatói nevében és az elhunyt tanítványai nevében kerekefalvi lászló egyetemi hallgató mondott bucsuszavakat. a sirt ezután elborították a köszönet és hála virágai. /mti/

--

bb 53. közlekedési balesetek

cz/s cz

1964. november 19.

a xiv. kerületben az erzsébet királyné utja és a nagy lajos király utja kereszteződésénél csiba zoltán 40 éves gépkocsivezető figyelmetlen vezetés közben felszaladt a gyalogjárdára és elütötte kerek lászlóné 44 éves gépmunkást, akit a mentők súlyos állapotban szállítottak kórházba.

a vii. kerületben, a thököly ut 16. számú ház előtt pataki attila 22 éves gépkocsivezető tartály- gépkocsiját vezetve, nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött a 23-as villamos-sal. a baleset következtében a villamos utasai közül négyen könnyebben megsérültek. /mti/

--

18.25/a

- 27 -

bb 54. a falu-egészségügy időszerű kérdéseiről tanácskozik a hazafias népfront soronkövetkező orvoskonferenciája

vid j szb -cz

1964. november 19.

a hazafias népfront az idén - december 4-5-én - pécsen rendezi meg soronkövetkező orvoskonferenciáját. ennek előkészítő bizottsága a hazafias népfront pécsi városi bizottságának tanácsstermében vitatta meg a szervezésben ráháruló feladatot, majd dr. páter jános, a pécsi egyetem közegészségügyi intézetének igazgatója, az előkészítő bizottság elnöke a következőkben ismertette az orvoskonferencia célját, programját.

- az orvoskonferencia a mezőgazdasági dolgozók egészségügy kérdéseit, illetve a falu-egészségügy időszerű problémáit vitatja meg, ezért a hazafias népfront a medosz-szal együtt rendezi azt. az ország különböző részeiből meghívott 150 vendég közül 90 orvos-egészségügyi, míg a többi mezőgazdasági szakember lesz. az első napi program bevezető előadását dr. dobi ferenc „a mezőgazdaság általános egészségügyi helyzete és a balesetelhárítás”, címmel a medosz részéről tartja meg. ezután a vegyszeres növényvédelem, a foglalkozási fertőző betegségek, a mezőgazdasági üzemi-egészségügy témaköreiből hangzanak el vitaindító előadások. a másnapi programban a falusi települések egészségügyi problémáit vitatják meg. a konferencia befejező előadását dr. hönig vilmos igazgató-főorvos, a hazafias népfront országos tanácsának tagja, a népfront bizottságok feladatát összegezi a mezőgazdaság egészségügyének társadalmi támogatására vonatkozóan - mondotta dr. páter jános, az orvoskonferencia előkészítő bizottságának elnöke. /mti/

--

bb 56. kisházi ödön fogadta a távozó nepáli nagykövetet

sze/s cz

1964. november 19.

kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke november 19-én, csütörtökön bucsulátogatáson fogadta jharendra narajan singha-t, nepál királyság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben végleg távozik Magyarországról. /mti/

--

18.30/a

- 28 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Péter u. 6-7. Telefon: 168-400, 168-450

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

1964. november 19.

összeült az országgyűlés

t ms-di-hi-vt-tf-bc-ie-zs/gk vm fm

1964. november 19.

csütörtökön délelőtt 11 órakor megkezdődött az országgyűlés ülészsaka. az ülésen résztvett kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, biszku béla, fehér lajos, fock jeno, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, római sándor, somogyi miklós, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

az ülészsakot vass istvánné elnök nyitotta meg. megállapította,

-----
hogy az országgyűlés tagjai határozatképes számban vannak jelen. ezután megemlékezett dr. báróczy gusztávról és fodor imréről, az országgyűlés elhunyt tagjairól. javaslatára a két képviselő emlékét megörökítették az országgyűlés jegyzőkönyvében. a képviselők néma felállással adóztak az országgyűlés elhunyt tagjai emlékének.

vass istvánné bejelentette, hogy doróczy lajos, győr-sopron megyei képviselő lemondott képviselői mandátumáról. az etthalalozások és a lemondás következtében megüresedett képviselői helyekre a budapesti választókerületből bekl sándor, a győr-sopron megyei választókerületből tóth lászló, a veszprém megyei választókerületből pedig dr. bogdán jános soronkövetkező pótképviselőket hívta be.

/folyt. köv./

11,33/-n

11 38 *László*

I

parlament

/összeült....1.folyt./vm

ezután vass istvänné beszámolt arról, hogy a forradalmi munkás-paraszt kormány benyújtotta az építésügyről, valamint a vízügyről szóló törvényjavaslatokat, amelyeket az országgyűlés illetékes állandó bizottságai megtárgyaltak. a törvényjavaslatokat a képviselők között szétosztották. ugyancsak megkapták az országgyűlés tagjai a népköztársaság elnöki tanácsának az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeletekről szóló jelentését. az országgyűlés a népköztársaság elnöki tanácsának jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

dr. pesta lászló,

----- az országgyűlés jegyzője ismertette az interpellációra jelentkezett képviselők névsorát és az interpellációk tárgyát, majd vass istvänné javaslatára az országgyűlés elfogadta az ülészsak tárgysorozatot. a napirend a következő:

1. az építésügyről szóló törvényjavaslat;
2. a vízügyről szóló törvényjavaslat,
3. a külügyminiszter beszámolója a magyar népköztársaság külpolitikájáról,
4. interpellációk

ezután napirend szerint megkezdődött az építésügyről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

/folyt.köv./

11.38/-n

1140 *Levi*

II

javitás

összeült.... / negyedik bekezdésében a nevek helyesen:

fodróczi lajos, és dr. bodogán jános

11.55/-n

12 *Levi*

III

/összeült... 2. folyt./-lm

trautmann rezső

 építésügyi miniszter terjesztette az országgyűlés elé az építésügyi törvényjavaslatot. bevezetőben hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat államigazgatásunk építésügyi és népgazdaságunk építőipari ágazata szempontjából egyaránt nagy jelentőségű. az építésügy körébe tartozó követelmények, feladatok egy részét még az 1937-ből származó törvény szabályozza. a több mint negyedszázados jogszabály ma már elavult, sok tekintetben nem felel meg a hazánk gazdasági, társadalmi fejlődése következtében előállt követelményeknek, sőt hiányos is, mert az építésügyi igazgatásnak csak egy szűkebb területére terjedt ki.

- a mai megnövekedett és sokirányú építési tevékenység - folytatta a miniszter - magától értetődően megköveteli az építésügyi ágazat teljes, egységes értelmezését, ennek keretében a területrendezés és a különböző építményfajták egységes, összehangolt rendszerének megteremtését.

trautmann rezső a továbbiakban az építőipar fejlődését jellemezte, adatokkal, tényekkel illusztrálta azt az utat, amelyet építőiparunk az elmúlt három és fél évtizedben megtett. elmondta: a háboru előtti építkezések technikai színvonalát jól jellemzi, hogy az építőipari gépek teljesítménye mindössze 1200 lóerő volt. az építőiparban foglalkoztatottak száma százezer körül mozgott, s az építési tevékenység szinte kizárólag a nehéz fizikai munkán alapult. az építőipari munkások életszínvonala és munkakörülménye a többi iparág dolgozóihoz képest is rendkívül alacsony, rossz volt. időszakosan, általában tavasztól-őszig foglalkoztatták a munkásokat, s szociális körülményeik siralmasak voltak. az építőipari dolgozók feje felett is állandóan ott lebegett a teljes, vagy a részleges munkanélküliség réme. mindez nagyban hozzájárult, hogy a háboru előtti magyar munkámegmozdulásokban az építőipari munkások, kőművesek, ácsok és kubikosok igen jelentős szerepet játszottak.

- a magyar építőipar szervezeti és műszaki fejlődése a felszabadulás után, az államosítást követően kezdődött meg. 1949-ben már mintegy 160 000 munkás dolgozott az építőiparban. ez a létszám - párhuzamosan a népgazdasági tervekben megszabott feladatokkal - 1963-ra 350 000-re növekedett. az otthonuktól távol foglalkoztatott építőipari munkások elszállásolásáról, étkeztetéséről szervezeten gondoskodnak. kialakult egy új iparág, a betonelemgyártó iparág, amely jelentékenyen csökkenti a munkaerőigényt és hozzájárul az állványanyagok megtakarításához és az építkezések gyorsításához. nagyon rövid idő alatt világviszonylatban is jelentős fejlődést értünk el a helyszínen előregyártott nagyméretű vasbetonszerkezetek alkalmazásában. az építési technológia gépesítetttségét jól jellemzi, hogy tavaly a magas- és mélyépítő ipar, a szak- és szerelőipar mintegy 610 millió lóerő teljesítményű gépparkkal rendelkezett.
 /folyt.köv./

12.00/-n

12.06.26. Loh

-IV-

/összeült az országgyűlés...3. folyt./-lm

- az építőipar termelése mennyiségileg 1963-ban csaknem 3,5-szerese - ezen belül a szocialista építőipar termelésének mennyisége több mint ötszöröse volt az 1949 évinek. a legutóbbi másfél évtizedben a magyar építőipar nagy számban épített új ipari objektumokat, gyárakat, erőműveket, mezőgazdasági, szociális, kulturális, egészségügyi és igazgatási épületeket, utakat, hidakat, vasutakat, öntöző és közműveket, más létesítményeket, amelyekkel jelentékenyen hozzájárult népgazdaságunk termelő erőinek fejlődéséhez, a lakosság kommunális ellátottságának és életkörülményeinek javításához. szeretném külön kiemelni, hogy az eltelt másfél évtized alatt építőiparunk 685.000 új lakással gazdagította az ország lakásállományát, s az óriási méretű építési munka nyomán szembetűnően megváltozott, megszépült, szinte valamennyi városunk, községünk.

- a nyilvánvaló eredmények mellett az építőiparnak sok, lényegében fegyelmezetlenségből, lazaságból fakadó hibája van, s sok külső nehézség is gátolja munkáját. munkaerőhiánnyal küzd, vontatottan sajátítja el és vezeti be azokat a korszerű termelés-szervezési módszereket, amelyek a takarékosabb munkaerő-felhasználást biztosítják; nem használja ki elég széles körben a nagytermelékenységű szerkezeti és technológiai lehetőségeket, lassan halad a gépesítés útján. olykor fontos anyagokból elégtelen, vagy akadozó az ellátás, a szállítási nehézségek pedig szinte mindennaposakká váltak. feltétlenül meg kell említeni azt a körülményt is, hogy a magyar építőipar az utóbbi években erejét meghaladó mennyiségű feladatot kapott, illetve vállalt el.

- mint ismeretes, ezeket a problémákat a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága 1964 februári ülésén mélyrehatóan megvizsgálta, s egyúttal meghatározta a feladatok megoldásához szükséges legfontosabb intézkedéseket és módokat. jelenthetem tisztelt képviselőtársaimnak, hogy a párthatározat iránymutatásának megfelelően számos intézkedés végrehajtása van folyamatban.

- leglényegesebb feladatunkat az építőipar technikai alapjainak korszerűsítésében és a jobb munkaszervezéssel elérhető termelékenység-növelésben látjuk. az építési feladatok közül - tekintettel nagy tömegére és koncentráltóságára - elsősorban a lakásépítés terén kell nagy erőfeszítéseket tennünk a technikai színvonal emeléséért. ismeretes, hogy több nagykapacitású ház-építő kombinátot vásárolunk, amelyek lehetővé teszik, hogy a következő tervidőszak elején az állami lakásépítés 30 százalékát már e kombinátok segítségével bonyolítsuk le, biztosítva egyúttal a további évek jelentős lakásépítési programjának korszerű ipari bázisát.
 /folyt.köv./

12.14-/m

12.26.26. Loh

-V-

parlament

/összeült az országgyűlés...4.folyt./-lm

- erőfeszítéseket teszünk az ipari és mezőgazdasági építkezések korszerűsítésére is. e téren szintén biztosítani kívánjuk a tömeges gyártás feltételeit, így a szerkezetek tilpizálását, hogy lehetővé váljék az azonos szerkezeti elemek felhasználása különféle rendeltetésű épületeknél.

- felsorolt céljaink megvalósítására bővítjük építőiparunk gépparkját, fokozatosan kiépítjük a vállalatok vertikálitását, megteremtjük a korszerű termelés-szervezési módszerek alkalmazásának feltételeit, s minden lehetséges módszert és eszközt igénybeveszünk, hogy megszilárdítsuk a technológiai és munkafegyelmet, valóra váltsuk az építkezések ütemességét, gyorsítását.

- szeretnék rámutatni, hogy az építésügyről szóló törvényjavaslat, valamint ennek tervbe vett végrehajtása, a párthatározat célkitűzéseinek sikeres teljesítését hivatott elősegíteni.

- meg kell említenem, hogy népgazdaságunk építőipari ágazata - beleértve az építéstervezést, a szerkezetgyártást, és a kivitelezést - korántsem azonos azoknak a szerveknek az összességével, amelyek közvetlenül az építésügyi minisztériumhoz tartoznak, - ellenkezőleg, az építőipar rendkívül megosztott szervezeti rendszerben működik. a legjelentősebb építőipari szervezetek négy főhatóság irányításával végzik a legfontosabb állami beruházások és felújítások építési feladatait. a megyei tanácsok - és kiváltképpen a fővárosi tanács - már maguk is erős, s egyre fejlődő építőipari szervezettel rendelkeznek. e tanácsi építőszervek - számottevő építéstervezési és kivitelezési feladatot vállalva - végzik a meglévő óriási épületvagyon felújítási és karbantartási munkálatait is.

- a mezőgazdaság építési szükségletének tekintélyes hányadát az állami gazdaságok és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek saját, házilagos építőszervei valósítják meg. a szövetkezetek és a lakosság építési igényeinek kielégítése - részben szolgáltató jelleggel a az építőipari szövetkezetekre és az építő kisiparosságra hárul, amelyek kisebb munkákat közületeknek is végeznek. a magyar építőipar e nagy családi „tablóján”, ott vannak még az egyéb főhatóságok, továbbá az üzemek kisebb-nagyobb vállalatai, vagy házilagos formában működő építési szervei, részlegei is.

/folyt.köv./

a szerkesztőség figyelmébe!

a mai parlament számú hír:/ összeült.../
3. bekezdésének 1. sorában a név helyesen:

f o d r ó c z i Lajos, győr-sopron megye...

/12.25/-n

12 25 Jell

VI.

parlament

/összeült az országgyűlés...5.folyt./-lm

- ebben a szervezeti tagoltságban biztosítani kell, hogy egységesen jussanak érvényre az építéspolitikai célok. biztosítani kell, hogy széles körben alkalmazzák a hatékonyabb építéstervezési módszereket, a tipizálást, a korszerűbb építésszervezést és építéstechnológiát, valamint a tömegesen gyártott épületszerkezeteket. gondoskodni kell továbbá a különböző irányító szervekhez tartozó építőipari szervek - itt is hangsúlyozom: építéstervezői és kivitelezői szervek - közötti zavartalan és fegyelmezett munkamegosztásról, együttműködésről. az egységes tervirányításon kívül főként a szakmai szempontokat kell érvényesíteni, s a szakfelügyeletet a mindennapi gyakorlatba is át kell ültetni. ezért nagyjelentőségűek a törvényjavaslatnak azok a szakaszai, amelyek megteremtik az egységes szakfelügyeletet, mind az építéstervezés, mind pedig az építőipari kivitelezés felett. az építésügyi miniszter ezután hangsúlyozta: nem elegendő azt szabályozni, ki és milyen feltételek között végezhet építéstervezést, illetőleg építőipari kivitelezést, - rendezni kell az ezzel kapcsolatos hatósági engedélyező és ellenőrző feladatokat is. a népgazdaság számára ugyanis nem közömbös, hogy az egyes építmények hol, egymással milyen szerves kapcsolatban épülnek meg, hogyan felelnek meg a rendeltetési, biztonsági, esztétikai és egyéb követelményeknek, miként gondoskodnak az érdekeltek fenntartásukról. e követelmények érvényrejuttatását szolgálja a központi és a helyi államigazgatási szervek szabályozó, területrendezési, továbbá hatósági engedélyező és ellenőrző tevékenysége.

a továbbiakban Trautmann rezső hangoztatta, hogy a területrendezés és ennek keretében a regionális, illetőleg a város- és községrendezés több évre, évtizedre előremutatónan teremti meg a települések és az építmények egymással összehangolt műszaki alapjait, illetve rendszereit. az ésszerű, helyes területfelhasználás biztosítékot nyújt egyebek között arra is, hogy a mezőgazdasági rendeltetésű földterületeket csak a legszükségesebb mértékben vegyék más célra igénybe. fokozottan súlyt kell helyezni a regionális, valamint a város- és községrendezési tervek kidolgozására - hangsúlyozta. e munka során már eddig is figyelemreméltó egyezmények születtek. ebben nagy része van annak az értékes támogatásnak is, amelyet a lakosság nyújtott a tervjavaslatokhoz fűzött véleményével, észrevételeivel és bírálatával.

/folyt.köv./

12.30/-n

12 30 Jell

-VII-

parlament

/összeült az országgyűlés...6.folyt./-Lm

- elkészült az ország egész területére kiterjedő regionális koncepció, az ugynevezett országos településhálózat fejlesztési tervtanulmány. ez az első vezérfonal, amelyet máris felhasználunk a beruházási létesítmények telepítésénél, az egyes népgazdasági ágazatok területi-fejlesztési elgondolásainak kialakításánál és a tanácsok távlati fejlesztési terveinek kidolgozásánál.

- a népgazdaság szempontjából fontos ipari körzetekre vonatkozó regionális terveken kívül elkészült a balatonkörnyék, a velencei-tó, a dunakanyar, a mátra, a bükk és a zempléni hegység, valamint a nyugatdunántúli üdülési tájegységek regionális terve is. e tervek alapján már átgondoltan fejleszthetők a megnevezett üdülőtérületek, sőt egyes térségekben, - így különösen a balaton partja mentén - már említésre méltó eredmények is mutatkoznak.

trautmann rezső beszámolt arról is, hogy fokozottan előtérbe került a városok és községek rendezési terveinek előkészítése. e tervek útján kell ugyanis biztosítanunk, hogy a teendő alá kerülő épületek és egyéb építmények együttesen gazdaságosan fenntartható településeket alakítsanak ki. a munkák során már elkészült budapest és valamennyi városunk, sőt csaknem félezer nagyobb községünk általános rendezési terve is. az ipari és a közel jövőben beépülő lakóterületekre, továbbá a fejlődő városközpontokra részletes rendezési tervek is készültek, illetőleg készülnek. egyelőre kísérleti jelleggel, megkezdtük néhány község újszerű rendezését is. az itt szerzett tapasztalatok felhasználásával kialakíthatók a legjobb típusmegoldások, amelyek alapul szolgálhatnak később falvaink korszerűsítéséhez.

- a területrendezési tervek, az építési előírások és követelmények érvényesítése, nagyrészt az építkezések hatósági engedélyezése és ellenőrzése révén valósul meg. ezen a téren az a feladatunk, hogy megszüntessük az építkezések engedélyezési eljárásának jelenlegi hosszadalmasságát és bonyolultságát. célunk az, hogy különböző hatósági eljárásokat összevonjunk és ezáltal az engedélyezési eljárás egész időtartamát csökkentjük. ezekhez szintén korszerű, összehangolt törvényi alapelvek szükségesek.

/folyt.köv./

12.35/-n

1240 2. elv

-VIII-

parlament

/összeült az országgyűlés...7.folyt./-Lm

- a műemlékvédelemről szólva az építésügyi miniszter rámutatott, hogy jelenleg kerekén 1860 épület és emlékmű áll védelem alatt - jóval kevesebb, mint az országban levő lakó- és középületek egy ezreléke. a műemléki jellegű épületek száma mintegy 6000 körül van, s az ebbe a kategóriába tartozó épületeket csak addig részesítik védelemben, míg meg hagyásuk nem ütközik a rendezési munkálatokba, fenntartásuk pedig indokolt és gazdaságos. egyébként a műemlékek több mint 60 százaléka korszerű rendeltetésnek megfelelően hasznosítható. a többi - rom, vár, templom, szobor - kulturpolitikai értékük mellett jelentékeny idegenforgalmi tényező is.

- tisztelt országgyűlés! az előttünk fekvő törvényjavaslat végrehajtásához, gyakorlati életbe való átültetéséhez, az építés- politika valamennyi korszerű követelményének érvényesítéséhez természetesen több rendelkezés szükséges. ezek körültekintő elkészítésénél számítunk valamennyi, az építésügyben érdekelt szerv támogatására, segítségére. különösen fontosnak tartom a tanácsi szervek közreműködését, annál is inkább, mert tanácsaink saját területükön a rendezési tervek, a telekgazdálkodás, az építésrendészet - ugyis mondhatnám, hogy az építésügy - gazdái. ezért külön is ki kell emelnem annak a lehetőségét, hogy a tanácsok illetékességi területükön építésügyi szabályokat alkothassanak, amelyek figyelembe vehetik az építésügyi célok realizálásánál az adott terület sajátosságait és a lakosság szokásait is.

trautmann rezső ezután köszönetet mondott a tömegszervezeteknek, a népfront-bizottságoknak, mert hozzájárultak a településfejlesztési tervek megalapozásához, a műemlékek gondozásához. mint mondotta, erre a tevékeny társadalmi segítségre és közreműködésre, egyúttal a kollektív ellenőrzésre az építésügyi hatóságok a törvényjavaslat céljainak megvalósításánál is számítanak. külön megemlékezett az építőiparban dolgozó fiatalokról, akik az elmúlt években sok értékes kezdeményezést bontakoztattak ki. számos új létesítmény sikeres elkészítése, bravuros megvalósítása köszönhető a munkálatokban részt vett fiatal műszakiak és munkások nagyszerű tevékenységének. biztos vagyok abban - folytatta - hogy az építőipar előtt álló feladatok megoldásában a fiatalok - átérve azt, hogy tulajdonképpen róluk, jövőjükéről van szó - motorjai lesznek a nagyobb termelékenységért, a szilárd technológiai és munkafegyelemért, a jobb és gyorsabb építésért folyó munkának.

/folyt.köv./

12.40/-n

1246 2. elv

-IX-

parlament

/összeült az országgyűlés...8. folyt./-lm

befejezésül trautmann rezső a következőket mondta:

- az építésügyről szóló törvény elősegíti és alátámasztja valamennyi területrendező, építésvezető, építőipari kivitelező, minden építésügyi dolgozó törekvését, hogy munkájával minél eredményesebben szolgálhassa az országot, a szocializmust építő társadalom, az egész nép ügyét. a magyar forradalmi munkáspárt kormány nevében kérem a tisztelt országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot fogadja el. /taps./

ezután az országgyűlés ipari bizottságának nevében bondor józsef,

----- a bizottság elnöke emelkedett szólásra.

- az országgyűlés jogi-, igazgatási-, igazságügyi-, mezőgazdasági- és ipari bizottsága együttes ülésen tárgyalta meg az építésügyről szóló törvényjavaslatot. megállapította, hogy a jelenleg érvényben levő rendeletek és jogszabályok nem tükrözik a társadalmi életünkben végbement változásokat, már nem alkalmasak az építésügy bonyolult, sokrétű területének irányítására - hangsúlyozta, majd így folytatta:

- az építés szervezete a kisipari módszerekkel dolgozó kézműiparból modern eszközökkel felszerelt nagyiparrá alakult és alakul át. erről tanuskodnak az elmúlt tíz esztendő eredményei is. nemcsak egyszerűen új lakásokat építettünk, hanem új városokat, s a régiók átalakítása közben - sokezer lakás bontása árán - új városnegyedeket, az új ipartelepek építésére nagy területeket vettünk igénybe. új utak, vasutak, csatornák szelik szét a hosszába az országot. ezek megvalósításakor számtalan városrendezési, tervezési, kisajátítási és egyéb jogi probléma vetődött fel, amelyeknek megoldása napról-napra nehezebben ment a régi rendeletek és jogszabályok labirintusában.

- ezért vált szükségessé az eddigi jogszabályok felülbizárlata és egy új átfogó törvény megalkotása. az új törvény alapján lehetőség nyílik az építésügy bonyolult, sokrétű feladatainak összehangolására, zökkenők nélküli irányítására.

/folyt.köv./

12.45/-n

12.10 Jozsef

-X-

parlament

/összeült az országgyűlés...9. folyt./-lm

- az új városok és falvak kialakítása, a régiók formálása és az iparfejlesztési program megköveteli a regionális tervezést. a régi városok szabályozása, a megnövekedett forgalom, a kulturális és egészségügyi igények kielégítése pedig korszerű városrendezési tervek elkészítését teszik szükségessé. ezeket a feladatokat az 1937-ben elfogadott régi törvény alapján nem lehet megoldani, s nem feleltek már meg a követelményeknek a felszabadulás után született jogszabályok sem. elavult például az építésügyi, városrendezési és közmunkaügyi igazgatást szabályozó 1946-os törvény, valamint a városi és községrendezésről szóló 1955-ös törvény erejű rendelet is.

- az új törvény az építésügy szabályozásakor messzementően figyelembe veszi a lakosság érdekeit. ezt bizonyítja, hogy amíg az 1937-es törvény - több külföldi állam jogszabályához hasonlóan - úgy rendelkezett, hogy a telek kisajátított részéért nem jár kártalanítás akkor, ha az igénybevétel nem haladja meg a terület egyharmadát. a mostani javaslat viszont egyötödre csökkenti ezt a területrészt.

változást jelent az is, hogy az új törvény az eddigi gyakorlattól eltérően kimondja: akkor is adható cseretelek, ha arra többszintes lakóház épül. ez kedvezően befolyásolhatja a társasházak építését is.

- örömdetes, hogy a törvényjavaslattal egyidejűleg elkészült a végrehajtás rendelettervezete is. ez lehetővé teszi, hogy a törvény elfogadása után késlekedés nélkül napvilágot lásson a végrehajtást szabályozó rendelkezés.

- a javaslat megtárgyalásában részt vett bizottságok hangsúlyozták: a törvény hatékonysága azon múlik, hogy mennyire lesz kapcsolatban az élettel, időben elhárítják-e az alkalmazását késleltető akadályozkat.

- bár a törvénynek nem célja - hogy megoldja az építőipar operatív irányításának problémáit - mondotta bondor józsef, - helyes alkalmazása azonban - közvetve - mégis befolyásolja majd, méghozzá jó irányban, a kivitelezés munkáját. egyebek között ezt igéri 43. paragrafusa is. amely kötelezővé teszi az állami szervek számára a tippstervek használatát, az építésügyi hatóságoknak pedig lehetőséget ad, hogy más szerveket kötelezzenek erre.

/folyt.köv./

12.50/-n

13 - Jozsef

-II-

parlament

/összeült az országgyűlés... 10. folyt./-lm

- a ticsutervek elterjesztésének egyik akadályja jelenleg, hogy nem készül kellő választékban és mennyiségben típus-szerkezet. ennek hiánya sok esetben a ticsutervek alapján elindított kivitelezési munkák újratervezéséhez, vagy ideiglenes leállításához vezet. ilyenkor természetesen nem érvényesülnek az új módszer gazdasági és egyéb előnyei. ezért, ha nem hoznak megfelelő intézkedést a ticsutszerkezetek gyártásának növelésére és választékának bővítésére - véleményünk szerint - nem tudjuk végrehajtani a törvény erről szóló rendelkezéseit.

- a törvény a tervezők felelősségéről szólva hangsulyozza, hogy munkájuk közben ezek a szakemberek is kötelesek a leg gazdaságosabb megoldásokat alkalmazni. ugyanakkor azonban tervező vállalatok részére kiadott gazdasági mutatók nem ésszerű takarékosagra, hanem arra ösztönöznek, hogy minél drágábban tervezzenek, mert így hamarabb teljesítik a különböző előirányzatokat. ezért ezeket a korábbi rendelkezéseket is összhangba kell hozni az új építésügyi törvény szellemével.

- a végrehajtási utasításban nagyobb jogot kell biztosítani a tervezőknek a művezetői tevékenységhez. ma ugyanis az a helyzet, hogy ha eltérnek a tervtől, s a beruházó ellenőre, valamint a tervező elrendeli a munka leállítását, a kivitelező sok esetben azt nem veszi figyelembe és a saját felelősségére folytatja az építkezést. ez sok kárt okoz, s szinte lehetetlenné teszi a felelősség megállapítását. a törvény végrehajtásakor ezért el kell érni, hogy azt a munkát, amelyet a tervező leállított, az illető szakember hozzájárulása nélkül senkinek se legyen joga folytatni, még a saját felelősségére sem.

- a törvény végrehajtásában nagy szerepe lesz a tanácsoknak is, - hangsulyozta az ipari bizottság elnöke, s rámutatott, hogy a feladat megoldásához meg kell erősíteni ezek építési-szakigazgatási szerveinek vezetését. egész népgazdaságunk érdeke azt kívánja, hogy a tanácsok irányítása alá tartozó vállalatok is megerősödjenek és megfelelően ellássák fontos feladatukat, - mondotta, majd befejezésül bejelentette, hogy a törvényjavaslatot az országgyűlés, jogi-, igazgatási-, igazságügyi-, mezőgazdasági- és ipari bizottsága nevében elfogadja és elfogadásra ajánlja. /taps./

/folyt.köv./

12.59/-n

XII.

parlament

/összeült... 11. folyt./-lm

bondor józsef után dr harrer ferenc

----- képviselő az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi állandó bizottsága nevében szólalt fel. helyeselte, hogy az építésügyi törvényjavaslat előkészítésébe az országgyűlési állandó bizottságok szakértőit - közöttük jogi és államigazgatási szakembereket - is bevontak, s véleményüket, javaslataikat figyelembe vették az építésügyi szabályok kidolgozásánál.

a továbbiakban rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat, amely az építésüggyel kapcsolatos hatósági tevékenységet szabályozza, a regionális tervezéstől az egyes objektumok kivitelezéséig, az építésügy valamennyi ágazatát felöleli, s a szakmai irányítást végső fokon a miniszter hatáskörébe utalja. ebből következik, hogy a többi igazgatási ág tevékenységével összefüggő rendelkezések és intézkedések összehangolása is az építésügyi miniszter feladatkörébe tartozik.

- a törvényjavaslat magától értetődően csak a legfontosabb kérdésekről rendelkezik - mondotta ezután. természetesen a népgazdaság érdekeit állítja előtérbe, ugyanakkor azonban messzemenően biztosítja az érdekelt lakosok jogainak védelmét. a törvényjavaslat pontosan megjelöli egyrészt a hatóságok, másrészt a társadalmi szervek és az állampolgárok feladatait az építésügyi rendelkezések végrehajtásában, s részletesen körülírja az építésügyi hatóságok jogkörét is.

a törvényjavaslat fontos jellemzőjeként említette a felszólaló, hogy az igazgatási munka leghatásosabb eszközeivel igyekszik elősegíteni a legmagasabbfokú szakszerűség érvényesülését az építésügy egész területén. ezt a fontos követelményt az érdekelt lakosság széles rétegeinek közreműködésével kívánja megvalósítani a törvényjavaslat. ezért az építésügyi igazgatás körébe tartozó hatósági feladatok végzését a tanácsi szervekre bizza, s ilyenirányú tevékenységük előmozdítására, eredményesebbé tételére a városokban és a községekben építésügyi állandó bizottságok létrehozását írja elő.

a szónok ezután részletesen szólt a törvényjavaslat fontosabb rendelkezéseiről. figyelemreméltó például az az intézkedés, amely az ország területének tervszerű felhasználására regionális tervek készítését írja elő

/folyt.köv./

12.03/-n

XIII.

parlament

/összeült... 12. folyt./-lm

ezt a munkát mindenütt megelőzi a városok, községek általános és részletes rendezési terveinek kidolgozása. a műemlékek védelmét a törvényjavaslat az építésügyi igazgatás körébe vonja, s részletesen rendelkezik a műemlékek fenntartásáról. külön rendelkezés rögzíti azt a fontos elvet, hogy az építménynek a korszerű építészeti követelményeknek minden tekintetben meg kell felelniük, s a rendeltetésszerű használatához nélkülözhetetlen járulékos létesítményeknek - tereprendezés, fásítás, parkirozás - a teljes elkészülésig szintén meg kell valósulniuk.

befejezésül a képviselő hangoztatta: a területrendezés és az építészet társadalmi és gazdasági életünk további fejlődésének egyik fontos tényezője. a feladatok a tervezésben és a kivitelezésben egyaránt a legésszerűbb megoldásokat, a közreműködő vállalatok és szakemberek jó együttműködését és olyan vezetőgárdát követelnek, amely szívet-lélekkel szolgálja az ügyet, tehetségével és tudásával hozzájárul az építésügy előtt álló feladatok megoldásához. /taps./

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

ezután az elnöklő vass istvánné szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

13.04/-n

XIV.

L

parlament

/összeült.... 13. folyt./vm

szünet után az országgyűlés polgár János elnökletével folytatta munkáját. hevér Lajos heves megyei képviselő volt a következő felszólaló.

- az építésügyről szóló törvényjavaslat - mondotta - teljes egészében helyes elveket rögzít, jó irányt és célt határoz meg, keretet biztosít az élet alakulásától, követelményeitől függő jogszabályok alkotására, a törvény szellemének megfelelő kitöltésre.

az építésügyi törvényjavaslat fejezeteinek, paragrafusainak ilyen irányu értékelésével, indokolásával egyetérttek. az építésügy területén azonban az előző időszakban egyes problémák megoldása nehézségbe ütközött, mert az érvényes jogszabályok nem tartalmaztak egyértelmű állásfoglalást. ebből a megfontolásból kiindulva ezt a törvényjavaslatot is elsősorban a megvalósíthatóság szempontjából tartom célszerűnek vizsgálni.

- a törvényjavaslat kimondja, hogy a városok és községek tervszerű fejlesztése céljából általános, illetve fokozatosan részletes rendezési tervet kell készíteni. a rendelettervezet szerint a rendezési tervek elkészítéséről a helyi tanács végrehajtó bizottsága határoz. de sem a törvényjavaslat, sem a rendelettervezet nem ad direktívát arra vonatkozóan, hogy a tanácsok elhatározása folytán milyen időpontban, illetve milyen határidőn belül készüljenek el ezek a rendezési tervek. ismeretes előttünk a tervezői kapacitáshiány, mégis szükségesnek tartom, hogy az építésügyi miniszter a rendelkezésre álló kapacitás felülvizsgálata után javaslatot tegyen a rendezési tervek elkészítési határidejére. szükséges ez annál is inkább, mert a törvényjavaslat és a rendelettervezet egy sor megkötöttséget tartalmaz ezekkel a tervekkel kapcsolatban. ezenkívül vagy a törvényben, vagy a rendeletben szabályozni kellene azt is, milyen módon engedélyezzék az építkezéseket azokon a településeken, ahol még nincs rendezési terv.

a képviselő ezután a népgazdasági tervezés, illetve a regionális és rendezési tervek fokozottabb összehangolásának fontosságáról szövegezte majd a műemlékek és az üdülőterületek építésügyi védelméről szóló rendelkezések szükségességét és helyességét hangsúlyozta. megyénk ebben a vonatkozásban is érintett terület, - mondotta -, és bízunk abban, hogy a törvényben szabályozott módon, népgazdaságunk lehetőségeihez mérten, az eszközök koncentrációjával megyénknek is lehetősége nyílik arra, hogy értékes műemlékeinket épségben és jellegük megváltoztatása nélkül fenntarthassuk.

/folyt.köv./

13.45/-n

parlament

/összeült... 14. folyt./-Lm

-évek óta folyik a vita - mondotta a továbbiakban - a szűk tervezői kapacitás okairól és a bővítés lehetőségeiről. több irányú tapasztalat azt mutatja, hogy a magántervezés és annak különböző változói nem hozták meg a várt eredményt, nem jelentettek tényleges kapacitásbővülést, ellenben megnehezítették az elsőfoku építési hatóságok felülvizsgáló és ellenőrző munkáját. gondolok itt arra, hogy a magántervezők a legkritikább esetben vették figyelembe a rendezési tervek előírásait, az érvényes építési szabályokat, nem vették számításba a tipusszerkezetek alkalmazásának népgazdasági előnyeit, viszont mindent megmozgattak, hogy az építésügyi hatóságok elfogadják az előírásoktól eltérő terveiket. a magántervezés könnyebb és nagyobb keretű lehetőségei elvonták egyes tervezők figyelmét elsődleges munkaköri feladataiktól. így a magántervezés - véleményem szerint - tulajdonképpen csökkentette az állami tervezői kapacitás volumenét. ezért meggondolandónak tartom, hogy a törvényjavaslat továbbra is lehetővé teszi a magántervezést.

hevér lajos ezután rámutatott: helyesen érvényesül a törvényjavaslatban a generáltervezés elve, de célszerű lenne megfontolni ugyanennek az elvnek az érvényesítését a kivitelezésben is.

befejezésül hangsúlyozta: a törvény végrehajtásának alapfeltétele az elsőfoku építési hatóságok szakmai megerősítése. feltétlenül mérlegelni kellene - mondotta - a szakemberek képzésétől kezdve a szakemberek beállításáig elvégzendő feladatokat, figyelembevéve azt, hogy egy elsőfoku hatóság rossz, vagy nem előrelátó munkájából milyen nagy népgazdasági károk keletkezhetnek.

hevér lajos a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

13.49/-n

parlament

/összeült... 15. folyt./-Lm

inokai jános

----- fejér megyei képviselő bevezetőben arról beszélt, hogy az építésügyi törvényjavaslat fontos része annak a munkának, amelynek célja a multból ittmaradt elavult jogszabályok felszámolása, és az új, szocialista tartalmu joggyakorlat kialakítása. a továbbiakban néhány építésügyi fogalom pontos, szabadots törvényi meghatározásának jelentőségére hívta fel a figyelmet, s részletesen szólt a telekalakítással kapcsolatos kisajátítási, kártalanítási eljárásról. kiemelte, hogy a telkek-re vonatkozó különféle tilalmaknak, korlátozásoknak a telekkönyvben feltétlenül tükröződniük kell, a telekkönyvnek hű képet kell adnia a tulajdoni állapotról.

a képviselő foglalkozott a tipusszerkezetek alkalmazásának problémájával is. hangoztatta; a szerkezeteket előre gyártó vállalatok kapacitását érdemes és szükséges olyan mértékben növelni, hogy fedezni tudják a mezőgazdaság, az ipar, igényeit. a variálható típuselemekből ugyanis sokhelyütt gazdaságosan emelhetnek raktárakat, istállókat, sőt üzemi épületeket is.

inokai jános ezután elmondta, hogy az állami építőipar súlyos szakmunkáshiánnyal küzd, a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben és az állami gazdaságokban foglalkoztatott építőipari szakmunkások teljesítőképségét azonban általában nem használják ki megfelelően. fejér megyében például a tsz-ek és az állami gazdaságok mintegy ezer építőipari szakmunkást foglalkoztatnak; a létszám azonban nem vihető át az állami építőiparba. érthető, hogy a munkák elaprózódnak, s elhúzódnak. a mezőgazdasági építkezések meggyorsítását számottevően segítené, ha a járási tanácsok építési osztályainak műszaki felügyeletével az építőbrigádok több termelőszövetkezet építési igényeit összevontan elégítenék ki. a mezőgazdaság előtt álló építési feladatok megoldását feltétlenül könnyíti az is, ha a megyei építőipari állalatok gépellátottságát javítják.

a képviselő örömmel állapította meg, hogy az építési törvényben érvényesülnek a társadalmi öngazdítás elvei, megjegyezte azonban, hogy az ellenőrzés és az engedélyezés hatáskörében olyan feladatokat kell a tanácsi szervekre bízni, amelyeket jelenlegi adottságaik mellett fennakadás nélkül el tudnak látni.

/folyt.köv./

14.18/-n

/összeült... 16. folyt./vm

nagyon megfontolandó például, hogy a végrehajtás során a tanácsokat terhelje-e az építési munkáknál a technológiai jellegű módosítások engedélyezése. Ipari építkezéseknél a technológiából eredő módosítás hoz szükségtelen a tanácsi engedély kikérése, mert az építési hatóság - jellegénél fogva - az ipari technológiát nem is ismerheti. Ha az engedélyezés ilyen esetekben is a tanácsi hatáskörben lenne, a szakigazgatási szerv kénytelen lenne különféle szervektől szakvéleményt kérni, s csak ezek alapján dönthetne az engedélyezésről. Ez többhónapos késedelemmel járna és semmiképpen nem járulna hozzá a beruházások gazdaságos és gyors megvalósításához.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

kovács pák

----- békés megyei képviselő szólalt fel ezután. előljáróban megállapította, hogy a törvényjavaslat időszerű és hiányt pótol alkotóit elismerés illeti, nehéz feladatot oldottak meg, - mondotta, majd arról beszélt, hogy megítélése szerint néhány apróbb módosításra lenne szükség az eredeti szövegen.

- a 30. paragrafus kimondja ugyan, hogy „ az építmény rendeltetészerű használatához szükséges járulékos építményeket, tereprende-zési, fásítási, parkosítási munkálatokat az építménnyel együtt, vagy a szükséghez képest azt megelőzően kell megvalósítani, az építésügyi hatóság az építési engedély megadását megtagadhatja, ha a járulékos munkálatok megvalósítása nem biztosított, - idézte a törvényjavaslatot, s hozzátette:

- véleményem szerint helyesebb lenne, ha a paragrafusban félreérthetetlen módon fejeződnek ki a szükségszerűség, hogy minden járulékos építményt és munkálatot a beruházással egyidőben vagy előbb valósítsanak meg. ezenkívül az is hasznos volna, ha az építésügyről szóló törvény végrehajtási rendlettervezetében kimondanák: a helyi építésügyi hatóságoknak joga van az előkészítő tárgyalások során kötelezően előírni a beruházás egyes munkálatainak sorrendjét. igaz ugyan, hogy javaslat, vagy észrevétel formájában eddig is kifejtették véleményüket a sorrendről, de a beruházók ezt általában nem vették figyelembe. ez történt például a békéscsabai 8-as számú autóközlekedési vállalat telephelyének építésekor is. a beruházó a városi tanács végrehajtó bizottságának kifejezett kérése ellenére is ragaszkodott ahhoz, hogy először a többemeletes irodaépület készüljön el.

/folyt. köv./

14.25/-a

/összeült... 17. folyt./vm

a műhelyt és a kocsimosó telepet viszont csak több évvel később-re ütemezte be. ezzel nehéz helyzetbe hozta a várost, mert az eddigi forgalmi telep, a kocsimosó és a műhely, továbbra is belterületen maradt, s a vállalat forgalma ma is zsúfolja az utakat.

kovács pák a továbbiakban néhány más apróbb módosítási indítványt terjesztett elő, majd javasolta:

- az építésügyi minisztérium a jövőben foglalkozzon behatóbban a tipusstervek kialakításának, s az egyes szerkezetek és építményrészek tipizálásának kérdésével. véleményem szerint teljes épületek egységesítése több bonyodalommal, mint előnnyel jár, - hangsúlyozta, majd bejelentette, hogy a törvényjavaslatot elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

----- reszegi ferenc, a hajdu megyei képviselőcsoport - s mint

szakszervezeti elnök - egyúttal az építőipari dolgozók nevében is örömmel üdvözölte a törvényjavaslatot, amelynek következetes végrehajtásával a jelenleginél összehangoltabb, gazdaságosabb, gyorsabb és jobb minőségű lesz az építőipar munkája. az 1961-ben megalkotott beruházási kódex meghatározta a beruházók, a tervezők és a kivitelezők jogait és kötelelességeit, a mostani törvényjavaslat pedig biztosítja majd a jogok és kötelelességek egységes érvényesítését - mondotta.

a továbbiakban hangoztatta, hogy az eredményes építőipari tevékenységnek egyik fontos feltétele a népgazdasági ágazatok jó együttműködése. hiba, hogy a különböző építőipari szektorok kapcsolata nem megfelelő. emiatt az állami és a tanácsi építőipari vállalatok, a házilagos tevékenységre létrehozott részlegek, valamint az építőipari szövetkezetek sok esetben nem segítik, hanem inkább nehezítik egymás munkáját. nincs összhang közöttük például az anyagellátás és a műszaki fejlesztés vonalán, s jelentős különbségek vannak közöttük a szociális beruházások elosztását és a bérezést illetően is. ennek következtében például a tanácsi építőipar, az állami építőipari vállalatokéval azonos feladatot sok esetben jóval hátrányosabb feltételek között kénytelen elvégezni.

jobb együttműködést kell teremteni a tárcák között is - mondotta. - ilyen szempontból példamutató lehet a Lenin kohászati művek durvahengersorának rekonstrukciójában résztvevő 59 vállalat kooperációs szerződése. javítani kell az építésügyi minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatok együttműködését is, mert első sorban ennek hiányából erednek a műszaki és a munkaszervezés gyakori hibái, a munkafegyelem lazaságai. a bajok okait vizsgálva kiderült, hogy az érdekelt vállalatoknál mintegy 15-20 százalékos munkaidőkiesést okoznak az említett szervezési hiányosságok.

/folyt. köv./

14.30/-n

parlament

/összeült...18. folyt./-lm

- a vállalatok rossz együttműködése okozza azt is, - folytatta, - hogy az építkezéseken nincs kellően összehangolt műszaki irányítás, s nem elég szoros a fő- és az alvállalkozó szervek kooperációja. ilyen körülmények között természetesen nehéz megvalósítani a szükséges fegyelmet, nem lehet biztosítani a folyamatos termelést, s majdnem lehetetlen a határidők betartása. különösen sok a hiba a lakásépítkezések befejező munkáinál. az émi szakipari vállalatának felmérése szerint például a kapkó munkáinak következtében előállt hibák kijavítása, az ugynevezett garanciális munkák elvégzése mintegy 10-15 százalékos többletköltséget okoz. az egyre terebélyesedő szocialista munkaverseny eredményei valamelyest csökkentik a rossz szervezés okozta hibák káros következményeit, de a munkaverseny önmagában nem pótolja a vállalatok, építőipari munkahelyek jó együttműködését.

a képviselő ezután az építőiparban különösen sok problémát jelentő munkaerőhiányról szólt. ez részben szintén a vállalatok közötti laza kapcsolatokra vezethető vissza. például egy év alatt az állami építőipari vállalatoknál foglalkoztatottak 56 százaléka cserélődött ki. a kilépések egy részét - a népgazdaság és az érintett dolgozók érdekeinek figyelembevételével - áthelyezéssel meg lehetett volna akadályozni, ha az építőipari vállalatok munkaügyi szervei jobban együttműködnének. ehelyett azonban mindinkább divattá válik a munkaerőcsábítás. ezt a problémát a különböző építőipari ágazatok bér- és munkaerőgazdálkodásának jobb összehangolásával kell majd megoldani.

befejezésül a képviselő hangoztatta: nemcsak az építőipari dolgozók nagy családja, hanem az egész magyar nép büszkén tekint azokra az alkotásokra, amelyeket szocialista építőiparunk hozott létre a felszabadulás utáni két évtizedben.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnöklő polyák jános szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

xx

14.38/-n

parlament

/összeült.....19.folyt./vm

az ebédszünet után vass istvánné elnökletével folytatódott a tanácskozás

gergely lajos, baranya megyei képviselő bevezetőben hangsúlyozta, hogy az építési törvényjavaslat átfogja az építésügy és az építőipar egésze területét, megteremti az egységes állami irányítás és a konkrét feladatok tervszerű megoldásának feltételeit.

ezután rámutatott arra, hogy az építőipar - vitathatatlan fejlődése ellenére - gyakran hátráltatja a gazdasági tervek ütemezett megvalósítását. az építőipari kapacitás és az építési feladatok ellentmondásai esetenként módot és jogot nyújtanak arra, hogy számos szerv, üzem, vállalat olyan önálló építési, felújítási kapacitást hozzon létre, amely nem illeszkedik be megfelelően a szervezett építőiparba.

például baranya megyében a szétszórt építőcsoportok kellően egybe nem hangolt tevékenysége nagymértékben csökkenti az építésügyi igazgatás hatékonyságát. a gyakorlat igazolta: helyesek azok a törekvések, hogy például a mezőgazdasági termelőszövetkezetek építőbrigádjaiból járási egységeket szervezzenek - ugyanezt kellene megvalósítani az üzemi építőcsoportokkal is. ezenkívül szükséges megteremteni annak a lehetőségét is, hogy ezek az egységek szervezen kapcsolódhassanak be tevékenységükkel az állami építőipar feladatainak megoldásába. biztosítani kell ezt a lehetőséget ár-, bér- és szerződési-rendszerünknek is.

a jobb műszaki felkészültség és gépkihasználás érdekében indokolt foglalkozni a - szolgáltatásjelleggel üzemeltetett - központi építőipari géppark megteremtésével. ezután a képviselő hangoztatta, hogy a szolgáltatás fejlesztése többek között azért is kívánatos, mert ma már a lakásépítési program megvalósításának nagy hányadát jelentik a magánerejből történő építkezések.

az építési törvénytől azt várjuk, hogy a gyakorlatban szervező és irányító erővé váljék, segítse az egységes fejlesztési törekvések, elképzelések és feladatok véltára váltását. ennek a célkitűzésnek kell alárendelni az építésügyi igazgatás ellenőrzési-szervezési feladatkörét is.

/folyt.köv./

xx

15.45/a

parlament

/összeült...18. folyt./-lm

- a vállalatok rossz együttműködése okozza azt is, - folytatta, - hogy az építkezéseken nincs kellően összehangolt műszaki irányítás, s nem elég szoros a fő- és az alvállalkozó szervek kooperációja. ilyen körülmények között természetesen nehéz megvalósítani a szükséges fegyelmet, nem lehet biztosítani a folyamatos termelést, s majdnem lehetetlen a határidők betartása. különösen sok a hiba a lakásépítkezések befejező munkáinál. az építészeti vállalatnak felmérése szerint például a kapkó munkáinak következtében előállt hibák kijavítása, az ugynevezett garanciális munkák elvégzése mintegy 10-15 százalékos többletköltséget okoz. az egyre terebélyesedő szocialista munkaverseny eredményei valamelyest csökkentik a rossz szervezés okozta hibák káros következményeit, de a munkaverseny önmagában nem pótolja a vállalatok, építőipari munkahelyek jó együttműködését.

a képviselő ezután az építőiparban különösen sok problémát jelentő munkaerőhiányról szolt. ez részben szintén a vállalatok közötti laza kapcsolatokra vezethető vissza. például egy év alatt az állami építőipari vállalatoknál foglalkoztatottak 56 százaléka cserélődött ki. a kilépések egy részét - a népgazdaság és az érintett dolgozók érdekeinek figyelembevételével - áthelyezéssel meg lehetett volna akadályozni, ha az építőipari vállalatok munkaügyi szervei jobban együttműködnének. ehelyett azonban mindinkább divattá válik a munkaerőcsábítás. ezt a problémát a különböző építőipari ágazatok bér- és munkaerőgazdálkodásának jobb összehangolásával kell majd megoldani.

befejezésül a képviselő hangoztatta: nemcsak az építőipari dolgozók nagy családja, hanem az egész magyar nép büszkén tekint azokra az alkotásokra, amelyeket szocialista építőiparunk hozott létre a felszabadulás utáni két évtizedben.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnöklő polyak jános szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

14.38/-n

parlament

/összeült.....19.folyt./vm

az ebédszünet után vass istvänné elnökletével folytatódott a tanácskozás

gergely lajos, baranya megyei képviselő bevezetőben hangsúlyozta, hogy az építési törvényjavaslat átfogja az építésügy és az építőipar egésze területét, megteremti az egységes állami irányítás és a konkrét feladatok tervszerű megoldásának feltételeit.

ezután rámutatott arra, hogy az építőipar - vitathatatlan fejlődése ellenére - gyakran hátráltatja a gazdasági tervek ütemezett megvalósítását. az építőipari kapacitás és az építési feladatok ellentmondásai esetenként módot és jogot nyújtanak arra, hogy számos szerv, üzem, vállalat olyan önálló építési, felújítási kapacitást hozzon létre, amely nem illeszkedik be megfelelően a szervezett építőiparba.

például baranya megyében a szétszórt építőcsoportok kellően egybe nem hangolt tevékenysége nagymértékben csökkenti az építésügyi igazgatás hatékonyságát. a gyakorlat igazolta: helyesek azok a törekvések, hogy például a mezőgazdasági termelőszövetkezetek építőbrigádjaiból járásai egységeket szervezzenek - ugyanezt kellene megvalósítani az üzemi építőcsoportokkal is. ezenkívül szükséges megteremteni annak a lehetőségét is, hogy ezek az egységek szervesen kapcsolódhassanak be tevékenységükkel az állami építőipar feladatainak megoldásába. biztosítani kell ezt a lehetőséget ár-, bér- és szerződési-rendszerünknek is.

a jobb műszaki felkészültség és gépkihhasználás érdekében indokolt foglalkozni a - szolgáltatásjelleggel üzemeltetett - központi építőipari géppark megteremtésével. ezután a képviselő hangoztatta, hogy a szolgáltatás fejlesztése többek között azért is kívánatos, mert ma már a lakásépítési program megvalósításának nagy hányadát jelentik a magánerejből történő építkezések.

az építési törvénytől azt várjuk, hogy a gyakorlatban szervező és irányító erővé váljék, segítse az egységes fejlesztési törekvések, elképzelések és feladatok véltóra váltását. ennek a célkitűzésnek kell alárendelni az építésügyi igazgatás ellenőrzési-szervezési feladatkörét is.

/folyt.köv./

15.45/a

/összeült...20. folyt./-lm

az építkezések fokozódó üteme mellett feltétlenül szükséges az értékes műemlékek védelme is - folytata - ez azonban csak az állagmegóvás és a rekonstrukció helyes arányainak figyelembevételével lehet gazdaságos. településeink jövőjét rendezési terveink foglalják magukban - fontosságuk nem kétséges. éppen ezért a rendezési tervekkel kapcsolatban az eddigieknél magasabb minőségi követelményeket kell támasztani. vitatható azoknak a rendezési terveknek a helyessége, amelyek nem az iparfejlesztés reális területi, távlati tervei alapján készülnek. a reális rendezési tervek elkészítésének egyik záloga az építésügyi kutató és tudományos szervek tevékenységének összehangolása.

a törvényjavaslatot elfogadta.

szepcsik rezső

----- borsod megyei képviselő a törvényjavaslat egyes fejezeteit elemezve megállapította, hogy a területrendezés szabályozása, a regionális tervek kidolgozása sok előnnyel jár. egyebek között biztosítja a területek célszerű felhasználását, az épületek megfelelő elrendezését és a regionális, illetve népgazdasági tervek összhangját. hangsúlyozta:

- a törvényjavaslatnak a telekkisajátításokkal foglalkozó része megkívánja a tanácsok illetékes szerveitől, hogy kellő körültekintéssel hozzák meg határozataikat, s minden esetben igazságsan döntsenek.

az állampolgárok jogainak védelmére javasolta, hogy az építésügyi miniszter és az ügyészségek - a törvényesség érdekében - időszakonként vizsgálják felül az építésügyi hatóságok határozatait, - különösen a másodfokon hozott döntéseket - a telekátalakításokról.

- javasolom - folytatta ezután, - hogy a törvény végrehajtási utasítása mondja ki: az elsőfoku építési hatóság nyolc napon belül legyen köteles elbírálni a kérelmeket, ha a részletes rendezési tervben meghatározott helyen tipusterv alapján történő építkezés engedélyezéséről van szó. ez annál is inkább indokolt kívánság, mert a tipusterven az építésügyi hatóság semmilyen jogcímen nem változtathat, az engedélyezés tehát lényegében igazgatási formáság.

/folyt.köv./

XXII.

le

16.40/a

/összeült...21. folyt./-lm

szepcsik rezső a továbbiakban elmondotta: fontosnak tartja, hogy a törvény alapján az építésügyi miniszter jogot kap újfajta építési anyagok, illetve szerkezetek engedélyezésére, sőt ezek kötelező alkalmazásának elrendelésére. ugyanakkor azonban felhívta a figyelmet, hogy az új építési anyagokat és szerkezeteket csak akkor vezessék be, ha a kísérleti tapasztalatok előzőleg bebizonyították, igazolták az előnyeire vonatkozó számításokat.

- az építkezések engedélyezése és ellenőrzése ügyében hozott jogszabályok közül jelentősnek tartom az építésügyi ál,

andó bizottságok és albizottságok létrehozásának elrendelését is - hangsúlyozta a képviselő. - ezzel a jövőben az eddiginél nagyobb segítséget adhat a társadalom a tanácsok különböző építési feladatainak megoldásához.

- az építésügyi hatóságok megnövekedő jogköre megköveteli, hogy ezek az eddigieknél is nagyobb felelősséggel, elmélyültebb szakmai tudással és minden részletében bürokrácia nélkül lássák el teendőiket. hiszen bármilyen jó is a törvény, rendelkezései csak akkor válnak igazán élővé, ha a gyakorlatban is helyesen valósulnak meg. lényeges előírása a javaslatnak, hogy a különböző minisztérium, főhatóságok alá tartozó tervező és kivitelező vállalatok tevékenysége felett a jövőben kizárólag az építésügyi miniszter gyakorolja a szakfelügyeletet. ezzel lehetővé válik az egységes szakmai irányítás, biztosíthatják az egységes tervezési és kivitelezési elvek érvényesítését, s valamennyi terület között megteremthetik a kellő összhangot.

felvetette: felül kellene vizsgálni az állami és szövetkezeti szervek keretében működő tervezőosztályok és az országos tervezői névjegyzék tagjainak szakmai felkészültségét. érdemes megfontolni: nem lenne-e jó az országos tervezői névjegyzékben szereplő szakembereket munkaközösségekbe tömöríteni - mondotta többek között a képviselő, s rámutatott, hogy ez elősegítené a törvényjavaslat szellemének megfelelő tervezést. a továbbiakban hangsúlyozta: nagyon lényeges része a törvényjavaslatnak, hogy állami hitelt csak azokra az építési beruházásokra adnak, amelyek tipusterv, illetve államilag ajánlott tervek alapján valósulnak meg. rámutatott: az építésügről szóló törvényjavaslat serkentő hatással lesz mind a tervező, mind a kivitelező tevékenységre. a javaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

XXIII

le

16.50-/a

/összeült...22. folyt./-lm

az építésügyről szóló törvényjavaslat vitájában végül
walter imre,

somogy megyei képviselő szólalt fel. meglepéssel nyugtázta, hogy a törvénytervezet részletesen szabályozza azokat az építésügyi feladatokat, amelyek a központi szervek, illetve a tanácsai szakigazgatási szervek hatáskörébe tartoznak. mint mondta, társadalmi, gazdasági fejlődésünk szükségessé, időszerevé tette e fontos törvény megalkotását. örömmel állapította meg azt is, hogy a jogszabály-tervezet az eddiginél nagyobb hatáskört biztosít az alsóbb tanácsai szerveknek. a törvényjavaslat újabb feladatokat ró az építésügyi hatóságokra a fásításban és a parkosításban. ez különösen a balaton környékén állít az eddiginél nagyobb követelményeket az illetékesek elé. felhívta a figyelmet arra, hogy e munkakör ellátásához megfelelő számú, jól képzett szakembert kell a tanácsok rendelkezésére bocsátani.

a képviselő ezután kiemelte, hogy a törvényjavaslat előírásainak és szellemének megfelelően az illetékes hatóságoknak az eddiginél jobban kell támaszkodniuk az építésügyi állandó bizottságok, illetőleg albizottságok tevékenységére, véleményére. a társadalmi aktivistákként működő helyi szakemberek értékes támogatást nyújthatnak a szakigazgatási szerveknek, ügyelni kell azonban arra, hogy az állandó bizottságok időről-időre részletes tájékoztatást kapjanak az új jogszabályokról, előírásokról.

walter imre ezután részletesen foglalkozott a mezőgazdasági építkezéseknél alkalmazott tippstervekkél. kifogásolta, hogy a tippstervek gyakran változnak, s emiatt nem egy helyen akadozik a beruházások megvalósítása, későbbre tolódik az új létesítmények átadásának időpontja. a késedelmesség viszont a termelőszövetkezetek fejlődését hátráltatja. tetézi a gondokat, hogy az új tippstervek jónéhány olyan anyag felhasználását írják elő, amelyhez nehezen lehet hozzájutni. a tervezők például az utóbbi időben főleg hullámpalás-fedéseket írnak elő, hullámpalából viszont hiány van. nagyrészt ez okozza, hogy somogy megyében sok tehénistálló építése húzódik át 1965-re. ha az illetékes szervek, főhatóságok összehangolnák munkájukat, megoldható lenne, hogy olyan tippsterveket alkalmazzanak a mezőgazdasági építkezéseknél, amelyeknek kivitelezéséhez építőanyagiparunk biztosítani tudja az anyagot.

/folyt.köv./
17.05/a

/összeült...23. folyt./-lm

a mezőgazdasági építkezésekről szólva a képviselő megjegyezte azt is: a tervezőknek ki kellene dolgozniuk a korszerű terményátvevő-helyek és a szövetkezeti gazdaságok kulturális, egészségügyi, szociális létesítményeinek terveit is. beszámolt arról, hogy a tapasztalatok szerint a mezőgazdasági építkezésekre rendelkezésre álló keretek felosztásáról, a fejlesztési előirányzatokról sok esetben csak a huszonnegyedik órában döntenek az illetékesek. ez hátráltatja a beruházások előkészítését, s kedvezőtlenül befolyásolja a kivitelezést is. sok esetben hasonló problémák lassítják az országsszerte folyó nagyarányú lakásépítkezések ütemét is.

- meggyőződésem, - mondta befejezésül, - hogy a törvényjavaslat hozzájárul építőiparunk munkájának tervszerűbbé tételéhez. a rendelkezésre álló kapacitás jobb elosztásához, az építkezések meggyorsításához.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnöklő vass istvánné - több hozzászóló nem lévén - a vitát lezárta, s megadta a szót trautmann rezső

építésügyi miniszternek, aki válaszolt a felszólalásokra. a miniszter köszönetet mondott azokért az értékes észrevételekért, amelyekkel a képviselők kiegészítették a törvénytervezetet. hangoztatta, hogy az észrevételeket messzemenően figyelembe veszik a törvény végrehajtása során.

a miniszter ezután kitért több hozzászóló megállapításaira, s megjegyezte, hogy egyetért kovács pál békés megyei képviselő véleményével, aki a törvényjavaslat 30. paragrafusának módosítását indítványozta. trautmann rezső kérte az országgyűlést, hogy e módosítással fogadja el a törvénytervezetet.

az országgyűlés az építésügyről szóló törvényjavaslatot a kovács pál képviselő által indítványozott módosítással egyhangulag elfogadta. ezután az elnöklő vass istvánné szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

17.15/a

parlament

/összeült.....24.folyt./vm

a szünet után polyák jános elnökletével folytatódott az ülés.

az országgyűlés megkezdte a vízügyről szóló törvényjavaslat tárgyalását. a törvényjavaslatot losonczy pál földművelésügyi

miniszter terjesztette elő.

- tisztelt országgyűlés, kedves képviselőtársak!

- gazdasági életünk fejlődése, a lakosság anyagi és kulturális helyzetének javulása jelentősen megnövelte és állandóan fokozza a vízfogyasztást. meglevő vízkincsünk és hasznosítható vízkészletünk azonban nem növekszik az igények arányában.

- hazánk vízkészlete korlátozott, csapadékviszonyaink eléggé szélsőségesek. a duna völgyének egész térségében országunk és főként a tiszta völgye a helyben keletkező vizekkel legkedvezőtleneb-
bül ellátott terület. növeli nehézségeinket, hogy felszíni vízkész-
letünknek 96 százaléka a szomszédos országok területéről többnyire
szennyezetten érkezik hozzánk. a folyókból és kevés állóvízből szár-
mazó vízkészletünk időszaki alakulása nincs összhangban az egyes
időpontokban felmerülő igényekkel. ezt bizonyítja az a tény, hogy
felszíni vízkészletünk júliusban és augusztusban a legkisebb, éppen
akkor, amikor a mezőgazdaság öntözővíz- és az ipar hűtővizigénye,
valamint a lakosság vízfogyasztása a legnagyobb. vízellátási hely-
zetünket nem enyhíti az sem, hogy a felszín alatti kis vízkészlet
helyenként kielégíti a helyi szükségletet.

- vízkészletünk korlátozottsága, az igények növekedése céltuda-
tos, tervszerű vízgazdálkodási munkát követel. a tervszerű vízgaz-
dálkodás kettős, de összehangoltan megoldandó feladatot jelent. ennek
megfelelően:

- a hasznosítható vízkészletet, figyelembevétel az igényeket,
tervszerűen és gazdaságosan kell felhasználni, - meg kell védeni
vízkészletünket és előrelátó intézkedéseket kell tennünk a haszno-
sítható vízvagyon növelésére.

- a felszabadulás után a vízhasználók köre és igénye a mező-
gazdaságban, az iparban, a közlekedésben, az energiatermelésben és
a lakosság vízfogyasztása terén egyaránt megnövekedett.

/folyt.köv./
17.27/a

XXVII

h

parlament

/összeült....25.folyt./vm

a mezőgazdaságban a vízgazdálkodás - a belvizrendezés, az árvíz-
védelem és az öntözés - régi hagyományokra tekint vissza. szocialista
mezőgazdaságunkban a víz kérdése fokozottan és újszerűen vetődik
fel: mint a termelés fejlesztésének nélkülözhetetlen eszköze. az
öntözés terén az utóbbi években számottevő eredményeket értünk el,
hiszen - az öt év előtti 165 000 holddal szemben - az idén kereken
félmillió holdat öntözünk. ez azt jelenti, hogy az elmúlt tíz évben
a mezőgazdaság vízhasználata 840 millió köbméterről 1 milliárd 400
millió köbméterre növekedett. az öntözés - számításaink szerint -
holdanként háromszáz-háromezerharminc forint többletjövedelmet
jelent. ezért az a célunk, hogy a még hasznosítható vízkészletek i-
génybevételével tovább növeljük az öntözött területet. nem szabad
azonban arról sem megfeledkezni, hogy sok még a teendő a már öntözött
területek korszerűsítésében és gazdaságosabb kihasználásában.

- a mezőgazdaságot érintő másik fontos vízgazdálkodási tevé-
kenység a belvizrendezés és árvízvédelem. a mezőgazdaságnak első-
rendű érdeke, hogy minél több hasznosítható vizet tartson vissza a
talajban. erre lehetőséget nyújt a korszerűbb gazdálkodás, a gépi
talajművelés, a víztározók felületének növelése. emellett azonban
fontos feladat a káros, felesleges vizek elvezetése is. az elmúlt
évek során javult a belvizvédelem. tizenöt évvel ezelőtt átlagosan
30 nap kellett a belvizek elveetéséhez, jelenleg pedig 25-26 nap
alatt mentesíthető a mezőgazdasági terület a belvizelöntés alól.
tizenöt-husz év távlatában azt tervezzük, hogy a talajok hasznos
vízkészletének növelése mellett 10-12 napra csökkentjük a belvizek
elvezetésének átlagos idejét. ezt a munkát azért sem szabad elhanya-
golni, mert az időszakos vízborítás még most is összes mezőgazdasági
területünknek a felét veszélyezteti.

- ugrásszerűen nőtt a szocialista ipar vízhasználata is: az
utóbbi tíz évben félmilliárd köbméterről másfél milliárd köbméterre.
az ipari vízhasználat ilyen mértékű növekedése új feladatokat jelent
az ipari üzemek munkájában, s fokozza a vízgazdálkodás ügyeivel
foglalkozó irányító, ellenőrző szervek munkáját is. ebben a vonatko-
zásban a beterjesztett törvénytervezet lényegében először összegezi
az ipari vízhasználattal kapcsolatos gazdálkodási, jogi tevékenységet

- a víz, mint energiahordozó, is nagy szerepet játszik gazda-
sági életünkben. igaz, energiatermelésre alkalmas vízkészletünk
nincs bőségesen. az a három- és félmilliárd kilowattóra energiame-
nyiség azonban, amit vizeink, mint lehetőséget tartalmaznak, nem
lebecsülendő a mi közismerten szűkös energiaellátottságunk közepette.

/folyt.köv./

XXVII

h

17.30/a

ezért törekszünk - nemcsak önállóan, hanem az országok közötti együttműködésben is - a vízenergia-lehetőségek kihasználására. ezen a téren kedvező lépést jelent majd a csehszlovákiával közös beruházásként tervezett dunai erőműrendszer megépítése.

- tisztelt országgyűlés!

a dolgozók szociális és kulturális helyzetének állandó javulása jelentősen megnövelte a lakosság vizigényét. ez természet-szerű, hiszen a városokban, de a falvakban is mind nagyobb számban épülnek közművesített lakások, több a közműves fürdőszoba és nőtt a közös vízfogyasztó létesítmények / fürdők, stb. / száma is. minde- ennek következtében az utóbbi tíz évben a lakosság vízfogyasztása megkétszereződött.

- a lakosság vízellátásának kedvezőbb alakulása ellenére sem tudtuk azonban még teljesen felszámolni a multból származó elmaradást. kétségtelenül haladást jelent, hogy a lakosság közműves víz- ellátása az 1949. évi 19 százalékos arányról mostanáig 39 százalékra növekedett. ezen belül a falvak lakóinak ellátottsága csak mintegy 14 százalék, tehát messze elmaradunk a fejlett iparral rendelkező európai országok lakosságának vízellátási színvonalától. a helyzet javítása a városi vízkészletek tervszerűbb felhasználását, a háló- zat bővítését, a falvakban pedig a helyi vízkészletek fokozott fel- tárását és közműves hasznosítását igényli.

- a városokban fokozott figyelmet kell fordítanunk a lakosság és az ipar vízellátásának egyeztetésére. elsősorban az ipari üzemek helyi vízkészletük fokozottabb felhasználásával mentesítsék a köz- műveket, hogy ezzel is javuljon a lakosság vízellátása. természetesen ez utóbbit a vízvezeték- és szennyvízcsatorna-hálózat további bővi- tésével és korszerűsítésével is elő kell segíteni.

- a szocialista falu fejlődése, termelőszövetkezeti paraszt- ságunk életkörülményeinek javulása is új igényeket támaszt a víz- ellátással szemben. a falvak lakóinak korszerűbb, egészségesebb vízellátását - amint azt a törvényjavaslat is célozza - elsősorban a lakosság helyi kezdeményezésének fokozottabb felkarolásával, állami támogatásával érhetjük el. a falusi lakosság erőinek összefogása a vízműtársulatok keretében, az állam által biztosított kedvezmények célszerű felhasználása, az olcsóbb törpevízmű-gépházák és hidrogló- buszok előregyártása meggyorsíthatja a falu jogos vizigényének kielé- gítését.

/folyt.köv./

- a betérjesztett törvényjavaslat intézkedései ezeknek a fel- adatoknak a sikeres megvalósítását szolgálják. azt tervezzük, hogy - ha anyagi erőnk lehetővé teszi -, 1980-ig a lakoságnak több mint 75 százaléka közműves vízellátásban részesüljön és legalább 50 százalékanak lakóterületén legyen szennyvízcsatorna.

- kedves képviselőtársak!

- a vízfogyasztás ugrásszerű növekedéséről szólva rá kívántam mutatni, hogy az igényeknek megfelelő vízellátás gazdasági életünk- nek most is és a jövőben is egyik központi kérdése. ez pedig azt jelenti, hogy nemcsak a vízkészletek tervszerű felhasználása, hanem azok védelme, illetve a vízvagyon növelése is fontos vízgaz- dálkodási feladat.

- a törvényjavaslatban fontos helyet foglal el vízkincsünk minő- ségének védelme. sajnos, ennek jelentőségét és elhanyagolásának ve- szélyét egyes üzemi vezetők még mindig nem ismerték fel. ennek a következménye, hogy a legutóbbi felmérések szerint a vízhozamoknak már csak 32 százaléka természetes tisztaságú. ez a jelenség vesze- delmesen emlékeztet egyes fejlett iparral rendelkező országok víz- helyzetére, ahol ma már csak nagy költségekkel tudják a higiéniai követelményeknek is megfelelő legszükségesebb vízmennyiséget bizto- sítani. a törvényjavaslat intézkedéseinek következetes végrehajtásá- val azonban megállíthatjuk a vízszennyeződés káros folyamatát, sőt a jelenlegi helyzetet javíthatjuk is. úgy vélem, hogy azokkal szem- ben, akik az ezzel kapcsolatban rájuk háruló kötelezettségeket el- mulasztják és veszélyeztetik vízvagyonunk állagát, nem lehet eltekin- teni a törvényjavaslatban meghatározott felelősségrevonástól.

- vízvagyonunk tervszerű felhasználása és védelme mellett fon- tos feladatunk a hasznosítható vízkészletek növelése és gyűjtése. ennek fő módszere a víztározók építésének további fokozatos kiter- jesztése. az utóbbi tíz évben mintegy 60 víztározó épült az országban örvendetes, hogy termelőszövetkezeti parasztságunk mind nagyobb mér- tékben ismeri fel és használja ki a víztározás lehetőségét a termé- szetes völgyekben. a víztározása egyébként nemcsak a vízkészletek gyűjtése, hanem az ár- és belvízvédelem szempontjából is nagyjelentő- ségű, mert csökkenti az elvezetendő vizek mennyiségét és így a víz- elöntés veszélyét is. az öntözés jelentőségének növelése és a bel- és árvízvédelem javítása érdekében a tározók építését a harmadik öt- éves terv során tovább folytatjuk.

/folyt.köv./

parlament

/összeült....28.folyt./vm

- a beterjesztett törvényjavaslat a vízgazdálkodás állami irányító szervezetét és annak szerepét változatlanul hagyja és a törvény szintjén rögzíti a jelenleg hatályos jogállapotot. a vízügyért felelős állami szervek munkája azonban csak akkor lehet eredményes, ha a vízgazdálkodási feladatok sikeres megoldása az egész társadalom ügyévé válik. ezért - különösen a helyi jeletntőségű vízgazdálkodási feladatok megoldásában - a törvényjavaslat, illetve elfogadása esetén, a törvény következetes érvényesítésének alapja: a lakosság, a mezőgazdasági és ipari üzemek összefogása, az érdekek egyeztetése, a saját erőforrások feltárása.

- a vízgazdálkodás megnövekedett szerepe társadalmi és gazdasági életünkben időszerűvé és szükségessé tette a vízügyről szóló törvényjavaslat előterjesztését. a törvényjavaslat elfogadásával lehetővé válik igen sok különféle jogszabály - köztük az 1885. évi 23. törvény egyes, még hatályban levő rendelkezéseinek - hatálytalantása és fontosságának megfelelően a vízügy törvényerejű szabályozása

- tisztelt országgyűlés!

- a törvényjavaslat a korszerű tudományos elveken, széleskörű tapasztalatokon felépülő vízgazdálkodás gyakorlati megvalósításához ad jogi keretet, irányt mutató módon támasztja alá a szocialista viszonyok között a vízgazdálkodás további eredményes fejlődését, ezért kérem az országgyűlést, hogy a vízügyről szóló törvényjavaslatot fogadja el.

XXX

R

/folyt.köv./

17.45/a

parlament

/összeült....29.folyt./vm

ezután dr.molnár frigyes bács-kiskun megyei képviselő, a

törvényjavaslat előadója szólalt fel. beszámolt arról, hogy az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint ipari és mezőgazdasági bizottságai megtárgyalták a vízügyi törvényjavaslatot, azt

időszerűnek, alaposan kidolgozottnak és iránymutatónak, jónak tartották. a bizottságok beható vita alapján néhány - a törvény alapvevő céljait nem érintő - módosító javaslatot terjesztenek az országgyűlés elé. az egyik ilyen módosító indítvány a víz-tisztaság megőrzésére vonatkozik.

- a törvényjavaslat helyesen szabályozza az ivóvízellátás kérdéseit - hangsúlyozta a képviselő - s a vízigények kielégítésének rendjét úgy állapítja meg, hogy minden mást megelőzve az ivó- és háztartási vízigényeket kell kielégíteni. ismeretes, hogy ezen a téren gyors fejlődésről adhatunk számot. a lakosság vízfogyasztása az elmúlt 10 évben megkétszereződött, évi 300 millió köbméterről 600 millió köbméterre emelkedett, s 19 százalékról 39 százalékra emelkedett a közművesített vízellátásban részesülő lakosság aránya. e számottevő fejlődés ellenére az ellátás még mindig nem kielégítő, s elsődleges feladat, hogy lényegesen meggyorsítsuk városaink és falvaink ellátását egészséges ivóvízzel. az ilyen irányú igények kielégítésének azonban nemcsak a népgazdaság teherbíróképessége szab határt, hanem - mind nagyobb mértékben - a vizek szennyeződése is. ez alaposan megnehezíti a gazdálkodást az amúgyis szűkös vízkészletekkel, s ugyanakkor súlyos egészségügyi ártalmakat is okozhat. a bizottságok helyeselték a törvénytervezetnek a víztisztaság megőrzésére vonatkozó javaslatait, szükségesnek tartották azonban, hogy még határozottabban jusson kifejezésre a felelősségrevonás és indokolt esetekben gazdasági szankciók alkalmazása. ezért indítványozták, hogy minden esetben bírsággal sújtsák azokat az üzemeket, amelyek a vizeket fertőzik, vagy károsan szennyezik. ha a bírság fizetésére kötelezett üzemnek nincs tisztítóberendezése, vagy a meglévő berendezés korszerűsítés nélkül nem alkalmas a szennyvizek tisztítására, indokolt csökkentett összegű bírság megállapítása.

molnár frigyes ezután tolmácsolta a bizottságok véleményét: fontos feladat a szennyvíztisztító berendezések kiépítésének gyorsítása és sürgető követelmény a szennyvíztisztítás technológiájának tökéletesítése, megfelelő intézkedések tétele a vizek káros szennyezése ellen.

/folyt.köv./
17.50/a

XXXI

R

parlament

/összeült...30. folyt./-lm

a belvízkárok elleni védekezésről szólva a képviselő elmondta, hogy országszerte jelentékenyen bővült a csatorna-hálózat, szivattyutelepek létesültek, s a hatékony intézkedések eredményeként a belvizek levezetésének átlagos ideje a felszabadulás előttihez mérten csökkent. a belvizek azonban napjainkban is súlyos károkat okoznak. ez arra int, hogy belvizelőntések ellen egységes irányítással, szervezettek kell védekezni. ezzel kapcsolatban utalt a törvényjavaslat 25. paragrafusára, amely szerint ha a folyó, vízfolyás, tó, vagy közcélú csatorna víz-állása, a belvízvédelmi művek teljesítő képessége a káros vizek fokozatos leeresztését teszi szükségessé, a nagyobb népgazdasági kár elhárítása érdekében az érdekelteknek kártalanítás nélkül kell tünniük a belvizek visszatartását az ingatlanon. az ideiglenes visszatartásnál azonban tekintettel kell lenni a mezőgazdasági termelés érdekeire is. a bizottságok szükségesnek tartják annak kimondását, hogy a helyes sorrend: a lakosság, továbbá a termelés érdekeinek figyelembe vétele.

a bizottságok helyesléssel vették tudomásul azt a rendelkezést, hogy az országos vízügyi főigazgatóság a minisztertanács közvetlen felügyeletével irányítja és szabályozza a vízgazdálkodás és a vízügyi igazgatás feladatait. hiányolták azonban, hogy nem a törvényjavaslat, hanem csak a végrehajtási rendelet-tervezet szabályozza a tanácsi szakigazgatási szervek vízügyi feladatait. hiányolták azt is, hogy a törvényjavaslat a tanácsokról csupán a vízkár-elhárítással kapcsolatban szól, pedig az államhatalom helyi szervei fontos szerepet töltenek be a vízgazdálkodás szervezésében, az ivóvíz-ellátás biztosításában, az öntözéses gazdálkodás szervezésében, s a gyakorlatban is szoros, eredményes együttműködés alakult ki az országos vízügyi főigazgatóság, a vízügyi igazgatóságok és a tanácsok között.

- a helyi tanácsoknak a jövőben is fontos szerepük lesz a vízgazdálkodás további fejlesztésében, - folytatta a képviselő - s ha szorosan együttműködnek a vízügyi szervekkel, jelentékenyen hozzájárulnak a törvény végrehajtásának hatékonyságához. ezért a bizottságok indítványozták, hogy a törvény emelje ki a tanácsok szerepét a helyi vízügyi feladatok megoldásában.

/folyt.köv./

17.55/a

XXXII

le

parlament

/összeült...31. folyt./-lm

dr. molnár frigyos beszámolt arról is, hogy a bizottságok a törvényjavaslat előzetes tárgyalása során kiemelték: a számítások szerint erózió következtében évente mintegy 50 millió köbméter termőtalaj pusztul el. a bizottságok véleménye szerint az erózió kártételei ellen védekezés keretében a szükséges mezőgazdasági, erdészeti és vízügyi munkákat össze kell hangolni. ezért azzal a javaslattal fordulnak a kormányhoz, hogy ezt az elvet a végrehajtási rendelet kiadásánál vegye figyelembe.

tisztelt országgyűlés! az országgyűlés említett három bizottsága elvégezte törvényelőkészítő munkáját. együttes javaslatainak előterjesztése után kérem az országgyűlést, hogy a vízügyről szóló törvényjavaslatot - a módosítási indítványok figyelembe vételével - általánosságban és részleteiben fogadja el. /taps./

dr. törő imre

----- budapesti képviselő egészségügyi szempontból szólt a törvényjavaslathoz. rámutatott: a gyors iparosodás és a vele járó urbanizációs folyamat világszerte ráterelte a figyelmet az elégtelen városi vízellátásra. az egészségügyi világszervezet legújabb adatai szerint a világ népességének csak 10 százaléka jut otthonában megfelelő minőségű ivóvízhez. a világszervezet becslése szerint a gazdaságilag elmaradt országokban évente körülbelül ötmillió csecsemő hal meg bélferdézések következtében. a kulturvilág városaiban a bélfertőzéses betegségeket elsősorban a hastífuszt sikerült majdnem teljesen visszaszorítani. így történt hazánkban is.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy a városi vízigény olyan mértékben növekedett és növekszik, hogy a rendelkezésre álló vízkészletek korlátozott mennyisége miatt mind nehezebb a szükségletek kielégítése. ha országunk vízellátását egészségügyi szempontból mérlegeljük és más országokéval összehasonlítjuk, elég kedvező képet kapunk. felszíni vizeink jelentékeny részét még alig vettük igénybe és a föld felszíné alatt is jelentékeny mennyiségű feltárható vízünk van.

/folyt.köv.

XXXIII

le

18.00/a

/összeült...32. folyt./-lm

- hazánk az elmúlt husz év alatt fejlett iparral és nagyüzemi mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá fejlődött. vízgondjaink még jóval kisebbek, mint az ipari nagyhatalmaké. ennek ellenére mostani gondjainkat is nagyon komolyan kell venni. nehézségeink egyik oka iparunk területi eloszlása. az ország iparának fele ugyanis budapesten van. ezért annak ellenére, hogy a parti talajvíz-készleteken kívül igénybe vehetjük a duna hatalmas víztömegét is, mind nagyobb feladat a főváros vízellátása. nehéz a helyzet más városokban, a borsodi és a veszprémi iparvidéken is. az iparosítás súlypontja nálunk is a vizigényes vegyiipar, műanyag ipar irányába tolódik el és a megszorított ipari szennyvizek tisztítása, ártalmatlanná tétele mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt sokkal nehezebb műszaki problémát vet fel, mint amilyennel eddig találkoztunk.

- a kérdés nemcsak műszaki, hanem egészségügyi probléma is - folytatta dr. törő imre. utalt a törvényjavaslat 31. szakaszában lefektetett szankciókra, amelyeket azokkal az üzemekkel szemben kell alkalmazni, amelyek a szennyezett vizet előzetes derítés nélkül engedik be a szabad vizekbe. véleménye szerint ilyen esetekben nem szennyvízbírságot kellene kiszabni, hiszen ezt az üzemek már szinte betervezik a költségvetésbe, hanem az okozott kárt kellene megtéríteni. új ipari létesítmény pedig ne kapjon üzemelési engedélyt, ha nincs megfelelő szennyvízderítő berendezése, - javasolta a képviselő.

- egy másik gondunkat az okozza, hogy három nagy folyónk - de ez áll kisebb folyónk nagyrésztére is - csak átfolyik hazánkon és határainkon kívül ered. ezeknek vízkészlete összes folyónk vízmennyiségének 90 százalékát teszi ki. mivel pedig a szomszédos államokban is nagy lendülettel folyik az iparosodás, ezeknek a folyónak a vize mind szennyezettebb állapotban érkezik hozzánk. a linzi műtrágyagyár által okozott szennyeződés például a duna budapesti szakaszán is érezteti hatását.

- fokoznunk kell technológiai felkészültségünket hazai ivóvizünk védelmére, a mérgező tartalmu ipari szennyvizek ártalmatlanná tételére, mert ezek folyónk vízkészletét alkalmatlanná teszik a felszíni vízkivételre.

/folyt.köv./
18.05/a

XXXIV

L

/összeült...33. folyt./vm

a városi vízművek magyarországon 1.2 millió köbméter vizet termelnek, de csak az ország lakosságának 28.3 százalékát tudják ellátni. a nehézségeket fokozza, hogy a nagy vízfogyasztás együtt jár a szennyvíz növekedésével is, amelynek elvezetéséről is gondoskodni kell. a kérdés nemcsak műszaki, hanem egészségügyi probléma is. éppen ezért örömmel kell nyugtázni a törvényjavaslatnak azokat a rendelkezéseit, amelyek a vízügyi kérdésekbe lényeges beleszólást adnak az egészségügyi minisztériumnak.

felszólalásának végén törő imre a hidrobiológiai kutatások jelentőségére mutatott rá. a tudományos akadémia a biológiai osztálya már régen felismerte vizeink népgazdasági fontosságát, és alsógödön dunakutató állomást, szegeden a tiszta és az alföldi szikesvizek vizsgálatára kutatócsoportot szervezett. a kutatások megbizonyították, hogy a természetes vizek a bennük élő növényekkel és állatokkal, valamint a környezettel biológiai egységet alkotnak, amely megfelelő körülmények között a vizek öntisztulását is biztosítja. a duna-bizottság mintájára nemzetközi bizottságokat kellene létrehozni a külföldi országokból hazánkba jutó víz kutatására és minőségének védelmére - hangoztatta törő imre, majd megállapította: a törvényjavaslat elősegíti, hogy vízügyi helyzetünk lépést tudjon tartani ipari és egészségügyi fejlődésünkkel. a kérdések azonban nem oldhatók meg egy-két év alatt, ezért távlati tervet kell készíteni, amely az iparfejlesztés ütemét, minőségét és a település helyét egyaránt tekintetbe veszi.

a törvényjavaslatot elfogadta.

péti jános, tolna megyei képviselő a vízügyi törvényjavaslat

nagy jelentőségének többirányu megvilágítása után a vízfelhasználás és a vízvédelem mezőgazdasági vonatkozásu kérdéseivel foglalkozott.

elsőként azt emelte ki, hogy a mezőgazdasági települések és nagyüzemek létesítésekor minden esetben számolni kell azzal: vajon biztosítani tudjuk-e a megfelelő víz-ellátottságot? például új majorok kizárólag csak akkor létesíthetők, ha a környéken lakó emberek és az állatok számára egyaránt van kellő mennyiségű és minőségű ivóvíz.

/folyt.köv./
18.37/a

XXXV

L

/összeült...32. folyt./-lm

- hazánk az elmúlt husz év alatt fejlett iparral és nagyüzemi mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá fejlődött. vízgondjaink még jóval kisebbek, mint az ipari nagyhatalmaké. ennek ellenére mostani gondjainkat is nagyon komolyan kell venni. nehézségeink egyik oka iparunk területi eloszlása. az ország iparának fele ugyanis budapesten van. ezért annak ellenére, hogy a parti talajvíz-készleteken kívül igénybe vehetjük a duna hatalmas víztömegét is, mind nagyobb feladat a főváros vízellátása. nehéz a helyzet más városokban, a borsodi és a veszprémi iparvidéken is. az iparosítás súlypontja nálunk is a vízigenyes vegyiipar, műanyag ipar irányába tolódik el és a megszorított ipari szennyvizek tisztítása, ártalmatlanná tétele mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt sokkal nehezebb műszaki problémát vet fel, mint amilyennel eddig találkoztunk.

- a kérdés nemcsak műszaki, hanem egészségügyi probléma is - folytatta dr. törő imre. utalt a törvényjavaslat 31. szakaszában lefektetett szankciókra, amelyeket azokkal az üzemekkel szemben kell alkalmazni, amelyek a szennyezett vizet előzetes derítés nélkül engedik be a szabad vizekbe. véleménye szerint ilyen esetekben nem szennyvízbírságot kellene kiszabni, hiszen ezt az üzemek már szinte betervezik a költségvetésbe, hanem az okozott kárt kellene megtéríttetni. új ipari létesítmény pedig ne kapjon üzemelési engedélyt, ha nincs megfelelő szennyvízderítő berendezése, - javasolta a képviselő.

- egy másik gondunkat az okozza, hogy három nagy folyónk - de ez áll kisebb folyónk nagyrésztére is - csak átfolyik hazánkon és határainkon kívül ered. ezeknek vízkészlete összes folyónk vízmennyiségének 90 százalékát teszi ki. mivel pedig a szomszédos államokban is nagy lendülettel folyik az iparosodás, ezeknek a folyónak a vize mind szennyezettebb állapotban érkezik hozzánk. a linzi műtrágyagyár által okozott szennyeződés például a duna budapesti szakaszán is érezteti hatását.

- fokoznunk kell technológiai felkészültségünket hazai ivóvizünk védelmére, a mérgező tartalmu ipari szennyvizek ártalmatlanná tételére, mert ezek folyónk vízkészletét alkalmatlanná teszik a felszíni vízkivételre.

/folyt.köv./
18.05/a

XXXIV

L

/összeült...33. folyt./vm

a városi vízművek magyarországon 1.2 millió köbméter vizet termelnek, de csak az ország lakosságának 28.3 százalékát tudják ellátni. a nehézségeket fokozza, hogy a nagy vízfogyasztás együtt jár a szennyvíz növekedésével is, amelynek elvezetéséről is gondoskodni kell. a kérdés nemcsak műszaki, hanem egészségügyi probléma is. éppen ezért örömmel kell nyugtázni a törvényjavaslatnak azokat a rendelkezéseit, amelyek a vízügyi kérdésekbe lényeges beleszólást adnak az egészségügyi minisztériumnak.

felszólalásának végén törő imre a hidrobiológiai kutatások jelentőségére mutatott rá. a tudományos akadémia a biológiai osztálya már régen felismerte vizeink népgazdasági fontosságát, és alsógödön dunakutató állomást, szegeden a tisza és az alföldi szikesvizek vizsgálatára kutatócsoportot szervezett. a kutatások bebizonyították, hogy a természetes vizek a bennük élő növényekkel és állatokkal, valamint a környezettel biológiai egységet alkotnak, amely megfelelő körülmények között a vizek öntisztulását is biztosítja. a duna-bizottság mintájára nemzetközi bizottságokat kellene létrehozni a külföldi országokból hazánkba jutó víz kutatására és minőségének védelmére - hangoztatta törő imre, majd megállapította: a törvényjavaslat elősegíti, hogy vízügyi helyzetünk lépést tudjon tartani ipari és egészségügyi fejlődésünkkel. a kérdések azonban nem oldhatók meg egy-két év alatt, ezért távlati tervet kell készíteni, amely az iparfejlesztés ütemét, minőségét és a település helyét egyaránt tekintetbe veszi.

a törvényjavaslatot elfogadta.

péti jános, tolna megyei képviselő a vízügyi törvényjavaslat

nagy jelentőségének többirányu megvilágítása után a vízfelhasználás és a vízvédelem mezőgazdasági vonatkozásu kérdéseivel foglalkozott.

elsőként azt emelte ki, hogy a mezőgazdasági települések és nagyüzemek létesítésekor minden esetben számolni kell azzal: vajon biztosítani tudjuk-e a megfelelő víz-ellátottságot? például új majorok kizárólag csak akkor létesíthetők, ha a környéken lakó emberek és az állatok számára egyaránt van kellő mennyiségű és minőségű ivóvíz.

/folyt.köv./
18.37/a

XXXV-

L

parlament

/összeült....34. folyt./vm

Igen fontos része a törvényjavaslatnak - hangsúlyozta a képviselő -, amelyben a vizek károsító hatásának megelőzésével foglalkozik: ahol nincs elegendő természetes víz, oda mesterséges úton kell eljuttatni az igényelt mennyiséget; ahol viszont víztöbblet van, a felesleges vizet el kell vezetni, mert különben elmossa a talajt, vagy pedig - pangó vízként - eliszapolja a területet, eltömi a csatornákat, a levezető árkokat. Tolna megye vonatkozásában mindezzel azért is nagy fontosságú, mert a megyének több mint 500 000 katasztrális hold olyan területe van, amely vízgyűjtő vonulatokban terül el, s különösen erózióveszélyeztetett körülbelül 85 000 katasztrális hold lejtős terület.

A Tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága 1980-ig szóló talajvédelmi és talajjavítási tervet készített, amelyben a megoldásra váró feladatok között első helyen szerepelnek a fenti problémák. A völgyvonulatokban fekvő területek egy-egy katasztrális holdjának talajjavítására és védelmére 3.800, a lejtős területeknél pedig 5.000 forintot irányoznak elő. A megtérülés évenként - az előzetes számítások szerint - mintegy 900, illetve 1100 forint, az egész beruházás tehát néhány év alatt megtérül.

Ezután Tolna megye dunaparti községeinek árvíz-védelméről szólt.

- Hasznos kezdeményezésnek bizonyultak a vízügyi problémák megoldásában a vízgazdálkodási társulások: a mezőgazdasági üzemek, termelőszövetkezetek és állami gazdaságok közösen szervezik meg területük vízvédelmét. Például a Koppány-völgyben megalakított vízgazdálkodási társulás eddig már 4218 katasztrális hold lecsapolását végezte el. Ugyanennek a társulásnak a területén 341 katasztrális holdon halastavakat létesítettek, ezek felfogják a lejtős területekről lerohanó vizeket, szükség esetén víztárolásra szolgálnak, egyébként halat is tenyésztenek bennük. A halastó rendszer kiépítése 6 millió forintba került, az összeg körülbelül két és fél-három év alatt megtérül.

Végül a szekszárdi borvidék vízvédelmével kapcsolatos kérdésekről beszélt.

A vízügyi törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

18.45/a

XXXVI

parlament

/összeült...35. folyt./-lm

A következő felszólaló dr. Babics Antal

Budapesti képviselő volt. Elmondotta: az egyesült nemzetek szervezetének egyik ülésén már elhangzott, hogy 1970-re a legdrágább nyersanyagok egyike a víz lesz, és egyes országokban ez már félig-meddig be is következett.

- Na meggondoljuk, hogy a tonna papír előállításához 1 millió liter, egy tonna műgumi vagy acél gyártásához 2-3 millió liter víz szükséges, akkor nyilvánvaló, hogy az ipari üzemeken átfutott és közben szennyeződött víz óriási tömegeit kell állandóan visszajuttatni a folyókba vagy tavakba. Az iparnak nemcsak mennyiségileg nagy a vízigénye, hanem különböző méretekben nagytömegű vizet szennyez is. Ezért a törvényjavaslat 11., 13., 14. és 15. paragrafusa nagyon helyesen célozza azt, hogy a vizeket védeni kell a káros behatásoktól és minden olyan ártalomtól, amely a visszafogadó vizek biológiai öntisztulását megnehezíti.

A képviselő ezután hangsúlyozta, hogy mind több gondot kell fordítanunk a hazai ivóvízkezelés védelmére. Ez a probléma ma már közegészségügyi kérdés is. A jelenlegi higiénés norma szerint ugyanis egy fő átlagos napi vízszükséglete 200-300 liter. Ez a mennyiség azonban lényegében csak Budapesten biztosított. A helyzetet tovább súlyosbitja, hogy a nagyobb vízfogyasztás egyúttal nagyobb mennyiségű szennyvíz keletkezéséhez is vezet. Mindebből következik, hogy a növekvő vízigény kielégítésére először a felszíni vizek védelmét kell biztosítani, aminek egyik fontos tényezője a szennyvizek ártalmatlanná tétele.

Dr. Babics Antal a továbbiakban a csatornázás helyzetét ismertette. Az országos vízügyi főigazgatóság adatgyűjtése szerint 1958 végén a szennyvízcsatornával kiszolgált területen 2,141.000-en laktak, tehát az ország összlakosságának alig 25 százaléka. Budapest csatornaellátottsága 65, a megyei jogú városoké 59 százalék. Kilenc városban az arány kisebb 10 százaléknál, öt nagyobb városban és a községek nagy többségében egyáltalán nincs csatornarendszer.

/folyt.köv./

18.55/a

XXXVII

Handwritten mark

parlament

/összeült...36. folyt./-Lm

- a szennyvizek ártalmatlanítása nem teljesen megoldott. a fővárosban például csak a pesti oldalon van főgyűjtőcsatorna. bár a duna és a tiszta mellett fekvő nagyobb városokban a folyók nagy nigitóképesége enyhíti a helyzetet, a sajó, a zagyva, a séd vagy budapesten a rákos- és a szilas-patak már részben vagy teljesen szennyvíz-jellegűvé vált. jelenleg országosan a naponta keletkező szennyvíz 85 százaléka tisztítás és derítés nélkül jut vissza a folyókba.

- nemcsak mint orvos, hanem mint horgász is szeretnék néhány szót szólni a 3000 holdas soroksári duna-ág szennyvíz-problémáiról - folytatta a képviselő. - ez a lassu folyású, a balaton és a velencei-tó után a legnagyobb kiterjedésű sportvizünk, amit valamikor norgászparadicsomnak dicsérték, most arról nevezetes, hogy naponta átlagosan 30 000 köbméter háztartási és ipari szennyvíz ömlik bele. a vizsgálatok szerint ez a szennyvíz már annyira mérgezett, hogy semmiféle élőlény nem élhetne meg benne, hacsak a nagy-dunából nem engednék bele naponta több mint 100 000 köbméter vizet.

a képviselő ezután elmondotta: a felsőbb szervek utasították a fővárosi csatornázási műveket, hogy soroksár és pest-erzsébet határánál építsenek egy nagy szennyvízderítő telepet. a munkálatokat 1955-ben, tehát csaknem tíz évvel ezelőtt megkezdték, - de mind a mai napig nem fejezték be.

- az új vízügyi törvénynek csak akkor lesz eredménye - folytatta, - ha azt szigorúan be is tartják.

felhívta a figyelmet arra: előfordulhat, hogy egy üzem nem derítőt épít, hanem inkább állandó jelleggel büntetést fizet. a köjál csak 1500, az egészségügyi miniszter legfeljebb csak 5000 forintos büntetést szabhat ki, s ez nem jelentős összeg egy üzem számára.

dr. babics antal végül javasolta, hogy a törvényjavaslat 15. szakasza ne egyszerűen bírság fizetésére kötelezze a vizet szennyező üzemeket, hanem mondja ki, hogy meg kell téríteni az okozott károkat. végül indítványozta: a szennyvizek ártalmatlanná tételének megoldását lépcsőzetesen, ésszerű ütemben már most kezdjék meg, hogy a vízszennyezéstől várható még nagyobb problémáinak elejét vegyék.

a törvényjavaslatot elfogadta.
/folyt.köv./

19.00/a

X X X V I I I ,

Handwritten signature

Handwritten mark

parlament

/összeült....37. folyt./vm

gyimóthi dénes, veszprém megyei képviselő példákval vitáigította meg a vízügyről szóló törvényjavaslat nagy jelentőségét. elmondotta, hogy a balatonfüredi hajógyárban készített uszályok leszállítása a síó-csatornán évente a balatonból sok tízmillió köbméter vizet további hasznosítás nélküli elfolyását okozza. - helyes lenne - mondotta, - ha az illetékes szervek a megyei vezetéssel egyetértésben mielőbb érdemi döntést hoznának a kérdés megoldására.

megemlítette a felszólaló, hogy a következő évtizedekben a bauxitbányák körülbelül egymilliárd köbméter ivóvíznek is alkalmas karsztvizet szivatnak el, a mélyebben fekvő bauxitrétegek gazdaságos kitermelése céljából. ez népgazdaságilag szükséges, azonban az így előállott karsztvízszint süllyedés veszprém és fejér megyét is érzékenyen érinti. - hibának tartjuk - folytatta, - hogy a víz elvezetésének várható követelményeit megnyugtató módon még nem tisztázták, mert az összefüggéseket feltáró hidrogeológiai vizsgálatok csak most vannak folyamatban, a kiemelt karsztvíz felhasználásához, valamint elvezetéséhez szükséges tanulmánytervezet csak most készül, holott egyes bányáknál a víz elszívása már megkezdődött. vízügyi szakemberek véleménye szerint fennáll a veszélye annak, hogy az idegenforgalmi és kulturális értékű tapolcai tavasbirtang vize elapad és esetleg károsodás érheti a hévizei gyógyforrás vizét is.

a képviselő indítványozta, hogy a törvényjavaslat második fejezetének 3., 4. és 5. szakaszához kapcsolódva a végrehajtási utasítás rögzítse a következőket:

először: a természetes lefolyási és áramlási irányoknak - a népgazdaság érdekében - tehát nem önkényes megváltoztatása esetén a kivitelezési tervek elkészítését előzzék meg a várható kihatásokat feltáró hidrogeológiai vizsgálatok. előzzék meg azok a tanulmánytervek is, amelyek a víz nélkül maradó területek vízellátásának megoldását, a kitermelt víz felhasználásának, elvezetésének módját meghatározzák. másodsor: a lefolyási és áramlási irányt megváltoztató munkálatokat előzze meg azoknak a vízügyi létesítményeknek az elkészítése amelyek a telepítések kommunális és ipari vízellátásának folyamatosságát biztosítják. harmadsor: a végrehajtási rendelet rögzítse, hogy az egyes patakok vízének csökkenése vagy eltűnése következtében előálló többletköltségeket, illetve a nem hasznosítható öntözőtelepek költségeit ki fedezze.

a felszólaló ezután a törvényjavaslat fontos vonásaként értékelte, hogy az központi kérdésként állítja előtérbe a vizek minőségének védelmét. felhívta ezzel kapcsolatban a figyelmet arra, milyen nagyjelentőségű lenne, ha a péti nitrogén ammóniát tartalmazó vízből eltávolítanák az élőlényekre káros egyéb szennyeződések, mert így a környezet termelőszoetkezetei a talaj nitrogénellátását is megoldó öntözővizet juthatnának.

/folyt.köv./
19.15/a

X X X I X .

Handwritten signature

parlament

/összeült...38. folyt./vm

a továbbiakban arról beszélt, hogy a második ötéves tervben 20.000 katasztrális hold vízrendezése valósul meg 45 millió forintos költséggel, az öntözhető terület pedig 1965 végére eléri a 15.000 katasztrális holdat. azt tervezik, hogy a harmadik ötéves terv időszakában további 56.000 hold vízrendezését és 25.000 hold öntözését oldják meg.

- a vizügyről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

németh imre borsod megyei képviselő szólalt fel ezután.

egyebek között azt fejtegette, hogy a vizügyi igazgatás feladatai ma már felölelik szinte népgazdaságunk valamennyi területét. közvetlen kapcsolatban állnak az iparral, a közlekedéssel és az energiazászkodással.

- borsod megyében is elkészült a vízgazdálkodás 20 éves fejlesztési terve - folytatta ezután, - amely hatalmas perspektívát ígér. ennek alapján kell megoldanunk a lejtős területek vízrendezését, az erózió elleni védekezés, a talajjavítás feladatait, s kell megépítenünk az öntözésekhez és az ipar vízellátásához szükséges tározókat. a lakosság ivóvízellátását pedig vezetékes vízművekkel és vízhálózatokkal kívánjuk jó minőségben biztosítani.

- a komplex vízgazdálkodási feladatok jól felkészült, egységes irányítást igényelnek. erről gondoskodik a törvényjavaslat azzal, hogy a vizügyi állami igazgatási tevékenységet a minisztertanács közvetlen felügyeletével továbbra is az országos vizügyi főigazgatóságra bizza, - hangsúlyozta többek között a képviselő, majd arról szólt:

- az észak-magyarországi vizügyi igazgatóság eddig terven felül is segített, támogatott minden olyan kezdeményezést, amely a termelőszövetkezetek belterjes gazdálkodásának fejlesztésére, a biztonságosabb mezőgazdasági termelésre irányult. így jöhetett létre például a 22 000 holdat érintő tiszavalki belvízrendezés is, amely a közös gazdaságokra támaszkodva, s a hazafias népfront kezdeményezésére kibontakozott összefogással a tervezettnél mintegy tíz évvel előbb valósult meg.

/folyt.köv./

19.30/a

XL.

parlament

/összeült...39. folyt./-lm

ma ezen a területen 3 millió köbméter befogadóképességű víztározó, öntözőrendszerek és vízkiemelő művek biztosítják a belterjes gazdálkodás minden lehetőségét. ugyanilyen jó együttműködés eredményeként készült el a terv a tiszapalkonyai hőerőmű hűtővizének hasznosítására is. ezzel dél-borsodi területeinken mintegy 20 000 hold öntözése válik lehetővé.

- ezek a kiragadott példák is azt bizonyítják, hogy borsodban dicséretre méltó, jó munkát végeztek a vizügyi szervek, s további eredményeket ígér az előttünk fekvő törvényjavaslat, amely rendszerezi és szocialista jogrendünkbe illeszti a vizügyi igazgatást - hangoztatta a képviselő, majd arról beszélt:

- a törvényjavaslat indokolása utal arra, hogy a jövőben a végrehajtási utasításon kívül is jogszabályok egész sorának megalkotására és kiadására lesz még szükség. szükségesnek tartom felhívni az illetékesek figyelmét, hogy ezek az utasítások és rendelkezések mielőbb készüljenek el és lépjenek életbe.

németh imre ezután borsod megye választópolgárai nevében megköszönte a hazafias népfront országos tanácsa egyetemi műszaki akcióbizottsága tagjainak borsod megyei társadalmi munkáját, amellyel a vízgazdálkodási feladatok megoldását segítették, az északmagyarországi vizügyi igazgatóság, valamint a miskolci városi és megyei vízművek dolgozóinak és vezetőinek fáradozását, s az országos vizügyi főigazgatóság támogatását.

- nagy kincsünk a víz - hangsúlyozta befejezésül, - s azon kell munkálkodnunk, hogy minden cseppjét jól használjuk fel. ehhez ad segítséget, ezt biztosítja az új vizügyi törvényjavaslat, ezért mind a magam, mind a borsod megyei képviselőcsoport nevében elfogadom.

az országgyűlés csütörtöki tanácskozásának utolsó felszólalója, csabai mihály

heves megyei képviselő hangsúlyozta: a törvényjavaslat jól előkészített, szerkezetileg és tartalmilag jól átgondolt munka, amely méltó helyet foglal majd el a szocialista jogalkotásban. külön érdeme a tervezetnek, hogy a vízgazdálkodás előtt álló sokrétű feladatokat összefüggésükben vizsgálja.

/folyt.köv./

19.35/a

XLI

heves

parlament

/összeült...40. folyt./-Lm

- véleményem szerint - mondotta - mind a törvényjavaslat, mind a végrehajtási rendlettervezet messzemenően figyelembe veszi és szolgálja a népgazdaság minden ágának érdekeit. a népgazdaság szocialista átalakulása során ugyanis létrejött az egységes, tervszerű vizgazdálkodás, amely - bár továbbra is legfontosabb feladatai közé sorolja a mezőgazdaság belterjes fejlődésének elősegítését - a népgazdasági fejlődési arányoknak megfelelően mindinkább előtérbe helyezi az ipar és a lakosság vízellátásával, valamint a vizek tisztaságával kapcsolatos feladatokat.

a képviselő a továbbiakban heves megye mezőgazdasági vizgazdálkodásának helyzetével foglalkozott. elmondotta, hogy az egyébként is szegényes felszíni vízkészleteket már csaknem teljes egészükben hasznosítják, a még szabad felszín alatti vízkészletek pedig a nagyüzemek szükséglete szempontjából jelentéktelenek. így a belterjes irányban fejlődő szövetkezeti gazdaságok öntözési igényeit már csak víztározók építésével lehet kielégíteni. a termelőszövetkezeti beruházásként eddig épült kisebb víztározók máris igazolták, hogy többoldalú hasznosításuk révén az építési költségek népgazdasági szinten is igen rövid idő alatt megtérülnek. ezért a helyi víztározási lehetőségek kiaknázása útján heves megye dombvidéki területein a következő időszakban mintegy 35 000 holddal akarják növelni az öntözött területet. az ehhez szükséges vizet biztosító tározók egyúttal csökkentik az árvízveszélyt is, tehát végeredményben kettős célt szolgálnak. jól példázza ezt, hogy a tarna folyó felső szakaszára tervezett 18 millió köbméteres terpesi tározó építése körülbelül annyiba kerülne, mint amilyen összegű kárt 1963 tavaszán a tarna áradása okozott. a terpesi víztározó egyébként 10 000 hold belterjes mezőgazdasági terület öntözését tenné majd lehetővé és a komplex hasznosítás révén gazdasági és kulturális vonatkozásban is fordulatot jelentene a mostoha természeti adottságokkal rendelkező pétervásárai járás lakosságának életében.

csabai minály ezután az üzemben belüli vízrendezési munkák problémáiról szólt. a 3004-es kormányhatározat nyújtotta kedvezményekkel élve, az ország termelőszövetkezetei az utóbbi években többszáz ezer holdnyi mezőgazdasági terület vízrendezését oldották meg. ezt az igen hasznos munkát azonban hátráltatja és nehezíti a pénzügyi finanszírozás lebonyolításának jelenlegi módszere. a képviselő ezért javasolta a végrehajtási rendlettervezet kiegészítését olyan módon, hogy az egy ingatlan határában belüli kisebb vízügyi munka fogalmába a termelőszövetkezetek üzemben belüli vízrendezési tevékenysége is beletartozzék. ez a megoldás egyéb előnyei mellett a tervező szervek túlterhelését is csökkentené.
/folyt.köv./

19.42/a

XLII .

[Handwritten signature]

19.42/a

parlament

/összeült...41. folyt./-Lm

a következőkben a képviselő beszámolt arról, hogy heves megyében eredményesen működnek a vizgazdálkodási, talajvédelmi és törpe-vízmű társulatok, s már számos olyan létesítményt építettek, illetve feladatot oldottak meg, amelyek megvalósítására az állami költségvetésből még hosszú évekig nem lett volna mód.

csabai minály befejezésül az ipari és városi szennyvizek mezőgazdasági hasznosításának fontosságáról szólt. elmondotta, hogy heves megyében az elmúlt hetekben tettes kezdeményező lépéseket a hatvani és a selypi cukorgyár szennyvizének mezőgazdasági elhelyezésére. a megvalósítást azonban komolyan akadályozza a különböző intézmények, üzemek ezirányú együttműködését biztosító részletes szabályrendelet hiánya is. ezt a hiányt az új végrehajtási rendlettervezésben kellene pótlani. a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

csabai minály felszólalása után az elnöklő polyák jános az országgyűlés csütörtöki ülését bezárta.

az országgyűlés pénteken délelőtt 10 órakor folytatja munkáját./mti/

..

19.45/a

XLIII .

[Handwritten signature]

bb 57. bővül a gazdasági együttműködés a magyar népköztársaság és a bolgár népköztársaság között

cz/s cz

1964. november 19.

1964 november 10-19-ig a magyar népköztársaság és a bolgár népköztársaság tervhivatalainak delegációi között tárgyalások folytak budapesten a két ország 1966-1970. évi népgazdaság-fejlesztési tervének egyeztetésére. a magyar delegációt bakonyi sebestyén endre, az országos tervhivatal elnökhelyettese, a bolgár delegációt ceko monov, az állami tervbizottság elnökhelyettese vezette.

a tervegyeztetés baráti légkörben és a kölcsönös megértés szellemében folyt le. a felek megállapodtak a gazdasági együttműködés kiszélesítésében. ennek eredményeként a két ország árucsereforgalma 1965-1970 között több mint kétszeresére emelkedik, ezen belül különösen a gépipari és vegyipari termékek szállítása emelkedik.

a gazdasági együttműködés keretében magyarországnak a bolgár népköztársaságnak diesel- mozdonyokat, autóbuszokat, élelmiszeripari technológiai vonalakat, kiradástechikai termékeket, alumíniumot és alumínium-termékeket, valamint más cikkeket szállít. a bolgár népköztársaság magyarországnak elektromos targoncákat, motoros targoncákat, hajókat, teher- vagonokat, szőlészeti traktorokat és más mezőgazdasági gépeket, rádióelektronikai és híradástechikai cikkeket, ólmot, horganyt és ezekből készült termékeket szállít.

a tárgyalások eredményeként jegyzőkönyvet irtak alá.

/mti /

--

18.32/a

- 29 -

Nak

bb 58. találkozás lengyel írókkal és műfordítókkal

sze szb -cz

1964. november 19.

csütörtökön este a lengyel kultúrában találkoztak a magyarországon tartózkodó lengyel írók és műfordítók magyar kollégáikkal baráti eszmecsere. a lengyel írók beszámoltak hazájuk irodalmának számos kérdéséről, az elért eredményekről és ismertették a lengyel irodalomban jelenleg folyó vitákat. a szívélyes baráti légkörben lefolyt találkozón számos magyar élvonalbeli író, költő és kritikus vett részt. /mti/

--

bb 59. a japán nagykövet fogadása a hazánkban tartózkodó japán gazdasági küldöttség tiszteletére

t sz/sze szb -cz

1964. november 19.

ken-ichiro yoshida budapesti japán nagykövet csütörtökön este a gellért szállóban fogadást adott a tokusaburo kosaka vezetésével hazánkban tartózkodó japán gazdasági küldöttség tiszteletére. a fogadáson résztvevő bíró józsef külkereskedelmi miniszter, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, bacsoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, bognár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke. ott volt a külügyminisztérium, külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa, a gazdasági élet számos képviselője, valamint a tokiói olimpián résztvevő magyar küldöttség több tagja.

a szívélyes légkörben lezajlott fogadás befejezésekként a vendégeknek az olimpiáról és japánról készült filmeket vetítették. /mti/

--

bb 60. időjárásjelentés

sze szb -cz

1964. november 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. november 19-én, csütörtökön este:

felhőátvonulások

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, szóróvályósan előforduló záporosóval, esetleg hózáporral. helyenként élénk északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 6-10 fok között. /mti/

--

n
20.20/a

- 30 -

mti

MTI.

Közép- és Magyar Televízió Iroda, Budapest, I., Rév utca 6-7. Telefon: 100-400, 300-500
A szerkesztésért az igazgató felel.

mti belső hírek

1964. november 20.

bb 1. szombaton előreláthatólag 16-17 óra között indul meg az erzsébet-hídon a közuti- és a villamos forgalom

i hbj/sze szb vg

1964. november 20.

szombaton délután 2 órakor ünnepélyesen avatják az erzsébet-hídat. az ünnepség idején, - mint ezt a budapesti rendőrfőkapitányság és a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága közölte - a belvárosban, illetve a budai hídfő körül ideiglenes forgalomkorlátozásra kerül sor.

szombaton - november 21-én 13 órától körülbelül 17 óráig a következő forgalomkorlátozás lép életbe:

villamos:

a 44-es és a 67-es villamosok csak a rákóczi ut - tanács körut - muzeum körut torkolatáig közlekednek.

a 68-as jelzésű villamosjárat felszabadulás téri végállomását a petőfi sándor utca torkolatához helyezi át.

a 2-es jelzésű villamosok az irányi utcai megállóhelynél nem állnak meg.

a 9-es jelzésű villamosjárat az elzárt területen belül nem áll meg.

/folyt.köv./

- 1 -

mti

mti